

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA

2023 M. LAPKRIČIO 1 D.–2023 M. LAPKRIČIO 30 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
4. NORMATINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO PATIKRA.....	4
<i>Dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros įgaliojimų priimti sprendimą dėl neteisėtai išmokėtų ir (arba) panaudotų Europos Sąjungos paramos lėšų susigrąžinimo.....</i>	<i>4</i>
<i>Dėl išimties, leidžiančios neinventorizuoti ir neįtraukti į miško apskaitą medžių savaiminukais, kurių vidutinis amžius ne mažesnis kaip 20 metų, apaugusios žemės, teisėtumo</i>	<i>5</i>
<i>Dėl savivaldybių tarybų sprendimų projektų išviešinimo.....</i>	<i>6</i>
<i>Dėl nekilnojamojo turto naudojimo ir tokio turto pastatymo bei įregistravimo momento, kaip nekilnojamojo turto mokesčio tarifo diferencijavimo kriterijų</i>	<i>6</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	8
<i>Dėl pareigos motyvuoti sprendimą atsisakyti išduoti nacionalinę vizą</i>	<i>8</i>
<i>Dėl Migracijos departamentui tenkančios pareigos motyvuoti sprendimą uždrausti užsieniečiui atvykti ilgesniam laikotarpiui, nei yra pasiūlęs Valstybės saugumo departamentas.....</i>	<i>9</i>
<i>Dėl pareigos motyvuoti sprendimą įtraukti į Šengeno informacinę sistemą perspėjimą apie draudimą užsieniečiui atvykti ir apsigyventi.....</i>	<i>9</i>
<i>Dėl užsieniečio keliamos grėsmės nacionaliniam saugumui kaip pagrindo į Šengeno informacinę sistemą įvesti perspėjimą dėl draudimo tokiam užsieniečiui atvykti ir apsigyventi</i>	<i>10</i>
12. MOKESČIAI, ĮMOKOS IR KITI PRIVALOMIEJI MOKĖJIMAI.....	11
<i>Dėl nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigaliojusių mokesčių apskaičiavimo ir perskaičiavimo senaties terminų taikymo muitinės administruojamiems importo PVM ir akcizams, kai skola muitinei atsirado iki minėtos datos, tačiau administravimo procedūros pradėtos vėliau</i>	<i>11</i>
<i>Dėl gyvybės draudimo išmokos pripažinimo neapmokestinamosiomis pajamomis pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 10 punktą, kai išmokos gavėjas šią išmoką pervedė 26 metų amžiaus neturinčiam šeimos nariui.....</i>	<i>11</i>
18. NUOSAVYBĖS TEISIŲ ATKŪRIMAS	12
<i>Dėl činšo teisės paveldėjimo</i>	<i>12</i>
22. KITI SU VALSTYBĖS TARNYBA SUSIJĘ KLAUSIMAI.....	13
<i>Dėl tarnautojo nušalinimo nuo pareigų, jam nesutikus patikrinti, ar neserga Covid-19 liga.....</i>	<i>13</i>
26. ASMENS DUOMENŲ TEISINĖ APSAUGA	13
<i>Dėl advokato prašymo pateikti informaciją apie asmens administracine tvarka gautas nuobaudas ir leisti susipažinti su administracinių nusižengimų bylomis pagrįstumo vertinimo.....</i>	<i>13</i>
<i>Dėl subjekto, kompetentingo spręsti dėl byloje dalyvaujančių asmenų asmens duomenų viešinimo Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO viešojo tvarkaraščių paieškoje.....</i>	<i>15</i>
29. NACIONALINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS IR UŽSIENIO INSTITUCIJŲ FINANSINĖ PARAMA	15
<i>Dėl paramos teisiniams santykiams taikomos teisės akto redakcijos</i>	<i>15</i>
<i>Dėl galbūt neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo.....</i>	<i>16</i>
<i>Dėl paramos sutarties keitimo termino ir formos.....</i>	<i>17</i>
33. FINANSŲ RINKŲ PRIEŽIŪRA.....	18
<i>Dėl Eurų banknotų tinkamumo apyvartai automatizuoto tikrinimo banknotų tvarkymo aparatais minimalių standartų netaikymo grynųjų pinigų tvarkytojams</i>	<i>18</i>
35. LOŠIMŲ IR LOTERIJŲ PRIEŽIŪRA BEI KONTROLĖ	19
<i>Dėl lošimų bendrovės nustatyto ribojimo lošėjo maksimaliai statymų sumai.....</i>	<i>19</i>
41. KITI GINČAI VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE	20

<i>Dėl nacionaliniam saugumui grėsmę keliančių investuotojo ryšių vertinimo ir įslaptintos informacijos naudojimo byloje sprendžiant dėl investuotojo atitikties nacionalinio saugumo interesams</i>	<i>20</i>
<i>Dėl atsisakymo išduoti leidimą atvykti piketo dalyviams iš visų Lietuvos savivaldybių dėl karantino.....</i>	<i>22</i>

II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA 23

43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS 23

<i>Dėl neteisingo skundo dalyko nustatymo, dėl kurio ginčo šalims nėra suprantama nagrinėjamos bylos esmė</i>	<i>23</i>
<i>Dėl ministerijos vilkinimo pateikti nenuasmenintą administracinį sprendimą, kuris reikalingas pareiškėjui kitoje teismo nagrinėjamoje byloje, kaip savarankiško skundo objekto.....</i>	<i>24</i>
<i>Dėl prašymo ištirti norminio administracinio akto teisėtumą, kai tai susiję su individualiąja byla, vertinimo pagal ABTĮ 113 straipsnio taisyklės, o ne kaip savarankiško skundo reikalavimo</i>	<i>25</i>
<i>Dėl administracinio sprendimo siuntimo būdo, kai asmuo nėra išreiškęs pageidavimo sprendimą gauti elektroniniu paštu</i>	<i>25</i>

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
BDAR	2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)
CK	Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
EŽTT	Europos Žmogaus Teisių Teismas
GPM	gyventojų pajamų mokestis
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
PVM	pridėtinės vertės mokestis
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
UTPĮ	Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“
VAĮ	Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas
VĮ	valstybės įmonė

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

4. Norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

4.1. Centrinų valstybinio administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros įgaliojimų priimti sprendimą dėl neteisėtai išmokėtų ir (arba) panaudotų Europos Sąjungos paramos lėšų susigrąžinimo

Apžvelgiamoje byloje buvo tiriama, ar žemės ūkio ministro 2012 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. 3D-585 (2021 m. rugpjūčio 26 d. įsakymo Nr. 3D-527 redakcija, galiojanti nuo 2021 m. rugsėjo 1 d.) patvirtintų Informavimo apie žemės ūkio produktus ir jų pardavimų skatinimo vidaus rinkoje ir trečiosiose šalyse programų administravimo taisyklių (toliau – Taisyklės) 44² punktas neprieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui ir VAĮ 5 straipsnio 1 dalies 1 punktui.

Kvestionuotame Taisyklių 44² punkte įtvirtinta, jog Nacionalinė mokėjimo agentūra (toliau – NMA), turėdama pagrįstos informacijos, kad Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra neturi įgaliojimų imtis reikiamų veiksmų ar nesiėmė veiksmų, kurių reikia imtis pagal teisės aktus, priima sprendimus dėl neteisėtai išmokėtų ir (arba) panaudotų lėšų sugrąžinimo bei kitų pagal teisės aktus ir (ar) paramos sutartis reikalaujamų grąžinti lėšų sugrąžinimo.

Šios administracinės bylos dalykas – Taisyklių 44² punkto atitiktis konstituciniam teisinės valstybės principui ir VAĮ 5 straipsnio 1 dalies 1 punktui tuo aspektu, kiek tai susiję su NMA teise priimti sprendimą dėl neteisėtai išmokėtų ir (arba) panaudotų Europos Sąjungos paramos lėšų susigrąžinimo.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija nustatė, kad Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo (toliau – ŽŪMŪKPI) 8 straipsnio 2 dalis suponuoja, jog Vyriausybė turi teisę įgalioti institucijas atlikti Europos Sąjungos paramos lėšų mokėjimo, apskaitos ir kontrolės funkcijas.

Vyriausybė 2006 m. spalio 11 d. nutarime Nr. 987 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio garantijų fondo priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 987) įgyvendino ŽŪMŪKPI (konkrečiai – 8 str. 2 d.) jai suteiktą teisę įgalioti instituciją (šiuo atveju – NMA) atlikti Europos Sąjungos paramos lėšų mokėjimo, apskaitos ir kontrolės funkcijas ir nustatė, kad NMA yra atsakinga už Europos žemės ūkio garantijų fondo (toliau – EŽŪGF) priemonių administravimą, lėšų mokėjimą, apskaitą ir kontrolę, sumų, laikomų EŽŪGF priskirtosiomis įplaukomis, valdymą ir kt.

Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, Vyriausybės Nutarimo Nr. 987, priimto vadovaujantis, be kita ko, ŽŪMŪKPI, 2 punkte nustatyti NMA įgaliojimai atsakyti už EŽŪGF priemonių administravimą, lėšų mokėjimą, apskaitą ir kontrolę, sumų, laikomų EŽŪGF priskirtosiomis įplaukomis, valdymą, kitaip tariant – atlikti Europos Sąjungos paramos lėšų mokėjimo, apskaitos ir kontrolės funkcijas, įgyvendina VAĮ 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatytą viešojo administravimo įgaliojimų suteikimo formą – įstatymų įgaliosos valstybės <...> institucijos priimtu teisės aktu, kai tame teisės akte ši institucija, vadovaudamasi įstatymu, reglamentuojančiu bendrą tam tikros visuomenės gyvenimo srities viešojo administravimo subjektų sudarymo ir veiklos tvarką, nurodo veikiantį <...> viešojo administravimo subjektą (jo pavadinimą, paskirtį, teisinę formą, santykius su kitais viešojo administravimo subjektais) ir nustato šiam subjektui konkrečius viešojo administravimo įgaliojimus (b p.). Taigi NMA įgaliojimai atlikti Europos Sąjungos paramos lėšų mokėjimo, apskaitos ir kontrolės funkcijas yra nustatyti Vyriausybės Nutarimu Nr. 987, t. y. laikantis teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

Sistemiškai aiškindama teisinio reguliavimo nuostatas, išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, kad Vyriausybės Nutarimo Nr. 987 2 punkte nustatyti NMA įgaliojimai atsakyti už EŽŪGF priemonių administravimą, lėšų mokėjimą, apskaitą ir kontrolę, sumų, laikomų EŽŪGF priskirtosiomis įplaukomis, valdymą suteikia jai tokius mokėjimo agentūros įgaliojimus, kokie yra įtvirtinti Europos Sąjungos teisiniame reguliavime, apibrėžiančiame mokėjimo agentūros kompetenciją EŽŪGF išlaidų valdymo ir kontrolės klausimais, konkrečiai – tiesiogiai taikomuose Reglamentuose Nr. 1306/2013¹ ir Nr. 907/2014². Tokie įgaliojimai, be kita ko, įgalina mokėjimo agentūrą imtis veiksmingų priemonių valdant Europos Sąjungos paramos fondo lėšas ir siekiant nustatyti, kad

¹ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008.

² 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 907/2014, kuriuo papildomas Reglamentas Nr. 1306/2013 nuostatos dėl mokėjimo agentūrų ir kitų įstaigų, finansų valdymo, sąskaitų patvirtinimo, užstatų ir dėl euro naudojimo.

paramos gavėjui mokėtina suma atitinka Sąjungos taisykles, įskaitant ir sprendimo dėl neteisėtai išmokėtų ir (arba) panaudotų lėšų susigrąžinimo priėmimą. Taip aiškinant NMA įgaliojimus atlikti Europos Sąjungos paramos lėšų mokėjimo, apskaitos ir kontrolės funkcijas yra užtikrinamas Europos Sąjungos teisės taikymas ir veiksmingumas.

Šiomis aplinkybėmis išplėstinė teisėtų kolegija vertino, kad Taisyklių 44² punkte įtvirtintas teisinis reguliavimas turi būti vertinamas kompleksiskai su kitu NMA įgaliojimus nustatančiu teisiniu reguliavimu, byloje nagrinėtu atveju – su Vyriausybės Nutarimu Nr. 987. Išplėstinė teisėtų kolegija sprendė, kad žemės ūkio ministras, nustatydamas Taisyklių 44² punkto teisinį reguliavimą ir iš esmės nurodydamas, kad NMA turi teisę priimti sprendimą dėl neteisėtai išmokėtų ir (arba) panaudotų Europos Sąjungos paramos lėšų susigrąžinimo, detalizavo tuos NMA įgaliojimus, kuriuos Vyriausybė jai nustatė savo Nutarimo Nr. 987 2 punkte. Taisyklių I skyriaus „Bendrosios nuostatos“ 1 punkte yra *expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) nurodyta, kad jos yra parengtos vadovaujantis Vyriausybės Nutarimu Nr. 987. Todėl Taisyklių 44² punkte nustatytas teisinis reguliavimas, kiek tai susiję su NMA teise priimti sprendimą dėl neteisėtai išmokėtų ir (arba) panaudotų Europos Sąjungos paramos lėšų susigrąžinimo, negali būti vertinamas kaip savarankiškų viešojo administravimo įgaliojimų suteikimas NMA. Šis teisinis reguliavimas yra susijęs su žemės ūkio ministro kompetencijai priskirtų teisės aktų įgyvendinimo funkcijomis, konkrečiai – su ŽUMŪKPĮ įgyvendinimu. Išplėstinės teisėtų kolegijos vertinimu, žemės ūkio ministrui detalizavus teisinį reguliavimą Vyriausybės Nutarimo Nr. 987 pagrindu, nėra pagrindo spręsti, kad įgaliojimai NMA buvo suteikti netinkamai ar nesilaikant viešojo administravimo įgaliojimų suteikimo formos ir turinio reikalavimų, įtvirtintų VAĮ 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte, ar kad tokiu būdu buvo nepaisoma iš konstitucinio teisinės valstybės principo išplaukiančių įpareigojimų.

Taisyklių 44² punktas pripažintas teisėtu ir neprieštaraujančiu konstituciniam teisinės valstybės principui ir VAĮ 5 straipsnio 1 dalies 1 punktui.

Išplėstinės teisėtų kolegijos 2023 m. lapkričio 22 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. el-11-822/2023

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00034-2023-2

Procesinio sprendimo kategorijos: 4.1; 29.1.2; 29.3

[Prieiga internete](#)

Dėl išimties, leidžiančios neinventorizuoti ir neįtraukti į miško apskaitą medžių savaiminukais, kurių vidutinis amžius ne mažesnis kaip 20 metų, apaugusios žemės, teisėtumo

Byloje pagal prokuroro, ginančio viešąjį interesą, pareikšimą tirtas aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro įsakymu (2022 m. vasario 1 d. įsakymo Nr. D1-29/3D-66 redakcija) patvirtinto Medžių savaiminukais apaugusios ne miško žemės inventorizacijos ir įtraukimo į apskaitą tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 3 punkto teisėtumas.

Aprašo 3 punktas nustatė, kad Aprašas netaikomas, kai medžių savaiminukai auga kitos paskirties arba konservacinės paskirties žemės kultūros paveldo objektų ar kultūros paveldo vietovių teritorijose, išskyrus atvejus, kai juos į miško žemės apskaitą prašo įtraukti privačios žemės savininkas arba bendraturčiai arba valstybinės žemės patikėtinis, teisėtumas. Pareiškėjas šio punkto teisėtumu abejojo tuo aspektu, kad pagal jį medžių savaiminukais apaugusi kitos paskirties žemė arba konservacinės paskirties žemė kultūros paveldo objektų ar kultūros paveldo vietovių teritorijose į miško žemės apskaitą įtraukiama tik privačios žemės savininko arba valstybinės žemės patikėtinio prašymu, todėl miškus inventorizuojanti institucija – Valstybinė miškų tarnyba, negavusi šių subjektų prašymo, neturi teisinio pagrindo inventorizuoti į nurodytas teritorijas patenkančią savaiminę užaugusią mišką ir įtraukti jį į apskaitą, net jei šios teritorijos dėl savaiminukų dauginimosi ir augimo per tam tikrą laiką tampa visus miško požymius atitinkančia žeme.

Bylą išnagrinėjusi LVAT išplėstinė teisėtų kolegija nustatė, kad Miškų įstatyme įtvirtinti aiškūs ir objektyvūs kriterijai, kuriuos atitinkanti teritorija pripažįstama mišku, tai – minimalus medžiais (neiškiriant savaiminukų) apaugusios žemės plotas, medžių skalsumas (tankumas) šioje teritorijoje ir jų aukštis brandos amžiuje, taip pat įstatymų leidėjo nustatytos konkrečios išimties, kas nelaikoma mišku. Tam tikros teritorijos pripažinimas mišku lemia šios (mišku apaugusios) žemės priskyrimą miško žemei, taigi ir miško žemės teisinio režimo, be kita ko, miško apsaugą reglamentuojančių teisės normų, taikymą tokiai teritorijai su visomis iš to kylančiomis teisinėmis pasekmėmis, įskaitant miško žemėje nustatytų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymą ir draudimą paversti miško žemę kitomis žemės naudmenomis, išskyrus Miškų įstatyme nustatytus atvejus. Taigi, valstybinė miškų inventorizacija ir miškų apskaita, be kita ko, neabejotinai yra susijusios su viešojo intereso užtikrinimu.

Pagrindinės nuostatos dėl valstybinės miškų inventorizacijos ir miškų apskaitos įtvirtintos Miškų įstatymo 13 straipsnyje, kurio 1 dalis imperatyviai nustato, kad valstybinė miškų inventorizacija atliekama visuose miškuose, t. y. neišskiriant kitos paskirties ir konservacinės paskirties žemės kultūros paveldo objektų ar kultūros paveldo vietovių teritorijų. Miškų įstatymo 13 straipsnio 2 dalis nustato, kad medžių savaiminukais, kurių vidutinis amžius ne mažesnis kaip 20 metų, apaugusi ne miško žemė inventorizuojama ir įtraukiama į apskaitą kaip miškas aplinkos ministro (pagal anksčiau galiojusią šios nuostatos redakciją – Aplinkos ministerijos ir Žemės ūkio ministerijos) nustatyta tvarka. LVAT atkreipė dėmesį, kad ši norma ne tik suteikė įgaliojimus atsakovams patvirtinti medžių savaiminukais apaugusios ne miško žemės inventorizacijos ir įtraukimo į miško apskaitą tvarką, bet kartu nustatė ir papildomą kriterijų, kuomet būtent medžių savaiminukais apaugusi ne miško žemė (neišskiriant kitos paskirties arba konservacinės paskirties žemės kultūros paveldo objektų ar kultūros paveldo vietovių teritorijų) pripažįstama mišku – kai savaiminukų vidutinis amžius ne mažesnis kaip 20 metų. Todėl būtent šiose įstatyme nustatytose ribose atsakovai, įgyvendindami jiems suteiktą kompetenciją, galėjo detalizuoti medžių savaiminukais apaugusios ne miško žemės inventorizacijos ir įtraukimo į miško apskaitą tvarką.

Tačiau atsakovai Aprašo 3 punkte įtvirtino teisinį reguliavimą, pagal kurį į kitos paskirties arba konservacinės paskirties žemės kultūros paveldo objektų ar kultūros paveldo vietovių teritorijas patenkančios medžių savaiminukais apaugusios ne miško žemės inventorizacija ir įtraukimas į miško apskaitą, visiškai neatsižvelgiant į vidutinį medžių savaiminukų amžių, priklauso išimtinai tik nuo subjektyvios šios žemės savininkų ir (ar) valstybinės žemės patikėtinių valios, nors Miškų įstatyme įtvirtintas teisinis reguliavimas to nesuponuoja. Miškų įstatymo 13 straipsnio 2 dalies nuostata dėl medžių savaiminukais, kurių vidutinis amžius ne mažesnis kaip 20 metų, apaugusios ne miško žemės inventorizacijos ir įtraukimo į miško apskaitą suformuluota imperatyviai ir iš jos nekyla atsakovų kompetencija nustatyti šios bendro pobūdžio taisyklės išimtis. Miškų įstatymo nuostatos nenumato galimybės neinventorizuoti ir neįtraukti į miško apskaitą medžių savaiminukais, kurių vidutinis amžius ne mažesnis kaip 20 metų, apaugusios ir pagal faktinę padėtį savo charakteristikomis visus įstatyme nustatytus miško kriterijus atitinkančios ne miško žemės vien dėl to, jog ji yra kitos paskirties arba konservacinės paskirties žemės kultūros paveldo objektų ar kultūros paveldo vietovių teritorijose, nepriklausomai nuo žemės savininkų ir (ar) valstybinės žemės patikėtinių valios.

Atsižvelgusi į tai, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, jog atsakovai, Aprašo 3 punkte įtvirtindami kvestionuotą teisinį reguliavimą, nepaisė iš konstitucinio teisinės valstybės principo išplaukiančio įpareigojimo teisėkūros subjektams leidžiant teisės aktus neviršyti savo įgaliojimų, nepažeisti teisės aktų hierarchijos, įstatymų viršenybės imperatyvų ir įstatymo įgyvendinamajame teisės akte nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris būtų grindžiamas įstatymu ir jį detalizuotų tik įstatyme nustatytose ribose. Todėl byloje pripažinta, kad Aprašo 3 punktas tiek, kiek jame nustatyta, kad Aprašas netaikomas, kai medžių savaiminukai, kurių vidutinis amžius ne mažesnis kaip 20 metų, auga kitos paskirties arba konservacinės paskirties žemės kultūros paveldo objektų ar kultūros paveldo vietovių teritorijose, prieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui.

Įvertinus tai, kad aukštesnės galios teisės aktui prieštaraujančia pripažintos Aprašo 3 punkto nuostatos reglamentuojami teisiniai santykiai yra visuomeniškai svarbūs, nes susiję su miškų, kaip ypatingų nuosavybės teisės objektų, apsauga, kurios užtikrinimas – viešasis interesas, taip pat dėl miškų reikšmės kylančiais tam tikrais, be kita ko, Konstitucijos ginamos nuosavybės teisės ribojimais bei suvaržymais, siekiant užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, suteikiant galimybę pasiruošti kylantiems teisiniams padariniams, sprendimo oficialus paskelbimas Teisės aktų registre atidėtas 2024 m. vasario 15 d.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2023 m. lapkričio 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. ei-15-556/2023

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00044-2023-3

Procesinio sprendimo kategorijos: 4.1; 14.4.3

[Prieiga internete](#)

4.2. Teritorinių ar savivaldybių administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl savivaldybių tarybų sprendimų projektų išviešinimo

Dėl nekilnojamojo turto naudojimo ir tokio turto pastatymo bei įregistravimo momento, kaip nekilnojamojo turto mokesčio tarifo diferencijavimo kriterijų

Byloje pagal Vyriausybės atstovo pareiškimą vertintas Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2021 m. birželio 23 d. sprendimo Nr. 1-1042 (toliau – Taryba) sprendimo „Dėl nekilnojamojo turto mokesčio tarifų 2022 metams nustatymo“ (toliau – Sprendimas³) pagal jo priėmimo tvarką, taip pat jo 1.5, 1.6 ir 3.1 punktų teisėtumas.

Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad Sprendimo 1.5 bei 1.6 punktai prieštaravo teisėtumo principui, įstatymo viršenybės principui ir Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo (toliau – NTMI) 6 straipsnio 2 daliai, o Sprendimo 3.1 punkto nuostata „kuris buvo pastatytas ir įregistruotas Registrų centre iki 2019 m. birželio 1 d.“ – Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalyje ir Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 6 punkte įtvirtintam lygiateisiškumo principui; kitą Vyriausybės atstovo pareiškimo dalį atmetė.

Apeliaciniais skundais į LVAT kreipėsi tiek pareiškėjas, tiek atsakovas.

Byloje nustatyta, kad Sprendimo projektas buvo viešinamas savivaldybės interneto svetainėje nuo jo įtraukimo į darbotvarkę, taip pat interneto svetainėje buvo viešinama visa projekto svarstymo procedūra, t. y. viešai skelbti tiek pagrindinio Ekonomikos ir finansų komiteto, tiek kitų komitetų sprendimai dėl projekto bei pateikti siūlymai. Be to, Tarybos posėdžiai transliuoti tiesiogiai, o svarstant klausimą „Dėl nekilnojamojo turto mokesčio tarifų 2022 metams nustatymo“ dar kartą buvo paviešinti konkretūs Sprendimo papildymai, kuriems pritarta komitetuose. Atsižvelgusi į šias aplinkybes bei ginčui aktualias Teisėkūros pagrindų įstatymo nuostatas, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, jog Sprendimo projektas ir komitetų siūlymai nustatyta tvarka buvo paskelbti savivaldybės interneto svetainėje, savivaldybės gyventojai bei suinteresuoti asmenys galėjo stebėti Sprendimo projekto svarstymo eigą bei teikti siūlymus. Skundžiamo Sprendimo priėmimo procedūrą reglamentuojantys teisės aktai nenustatė reikalavimo pakoregavus pirminį projektą ir naujo skelbti „naujos redakcijos“ projektą. Nagrinėjamu atveju savivaldybės interneto svetainėje, nors ir ne viename dokumente, tačiau buvo paviešintas tiek Sprendimo projektas, tiek komitetų siūlymai. Dėl šių priežasčių LVAT pareiškėjo abejonių dėl Sprendimo atitikties Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 4 punkto, Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 12 dalies bei 13 straipsnio 5 bei 8 dalių nuostatoms, nelaikė pagrįstomis.

LVAT teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, jog Sprendimo 1.5 ir 1.6 punktuose⁴ nustatytais atvejais mokesčio diferencijavimo kriterijumi buvo patalpų ir statinių naudojimas, pažeidžiant nustatytus teisės aktų reikalavimus, už kurių nevykdymą per mokestinį laikotarpį yra įsiteisėjęs administracinio nusižengimo nutarimas atitinkamoje administracinio nusižengimo byloje. NTMI 6 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad savivaldybės taryba gali nustatyti konkrečius mokesčio tarifus, kurie diferencijuojami atsižvelgiant į nekilnojamojo turto naudojimo kriterijų. Šiuo aspektu LVAT atkreipė dėmesį, kad NTMI nepateikia nekilnojamojo turto naudojimo apibūdinimo. Nustatydama konkrečius mokesčio tarifus Taryba pasirinko nekilnojamojo turto naudojimo pažeidžiant teisės aktų reikalavimus požymį – įsiteisėjusį nutarimą administracinio nusižengimo byloje. Tarybos pasirinktos nekilnojamojo turto mokesčio mokėjimo sąlygos yra konkrečios ir aiškios, nekilnojamojo turto naudojimas vertinamas pagal aiškų ir objektyvų kriterijų – nutarimo administracinio nusižengimo byloje įsiteisėjimą per mokestinį laikotarpį. Todėl LVAT darė išvadą, kad Sprendimo 1.5 ir 1.6 punktai neprieštaravo teisėtumo, įstatymo viršenybės ir NTMI 6 straipsnio 2 dalies nuostatoms.

³ Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 6 straipsnio 2 dalį, jeigu savivaldybės taryba per šioje dalyje nurodytus terminus nenustato naujų konkrečių mokesčio tarifų, kitą mokestinį laikotarpį galioja paskutiniai nustatyti konkretūs mokesčio tarifai. Vilniaus miesto savivaldybės taryba 2021 m. birželio 23 d. sprendimu Nr. 1-1042 nustatyti nekilnojamojo turto mokesčio tarifai galioja 2023 bei 2024 metų mokestiniams laikotarpiams.

⁴ Nustatyti nekilnojamojam turtui, esančiam Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje, 2022 metams šiuos nekilnojamojo turto mokesčio tarifus: <...>

1.5. 1 proc. didesnį, nei 1.1 ir 1.2 papunkčiuose nustatyti, tarifą patalpoms ir statiniams, kai juose vykdant veiklą nesilaikoma Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2007 m. rugsėjo 12 d. sprendimu Nr. 1-211 „Dėl Triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių tvirtinimo“ patvirtintose Triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklėse nustatytų reikalavimų ir kai už šių reikalavimų nevykdymą per atitinkamą mokestinį laikotarpį yra įsiteisėjęs nutarimas administracinio nusižengimo byloje dėl gamybinio-komercinio triukšmo šaltinio valdytojo nubaudimo;

1.6. 3 proc. tarifą patalpoms ir statiniams, ant kurių įrengiama reklama, nesilaikant Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo nustatytų draudimų ir reikalavimų, ir kai už šių draudimų bei reikalavimų nevykdymą per atitinkamą mokestinį laikotarpį yra įsiteisėjęs nutarimas administracinio nusižengimo byloje dėl išorinės reklamos įrengimo draudimų ir reikalavimų nevykdymo.

Dėl Sprendimo 3.1 punkto⁵ LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog šia nuostata mokestinės lengvatos taikymą susiejus su turto pastatymo ir įregistravimo VĮ Registrų centre data, įtvirtintas nevienodas teisinis reguliavimas tapačioje teisinėje padėtyje esantiems teisių į apmokestinamą objektą aspektu (turintiems negyvenamosios paskirties patalpas Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje), tačiau skirtingoms asmenų grupėms pagal turimo apmokestinamo nekilnojamojo turto pastatymo ir įregistravimo datą, asmenims. Šiuo aspektu LVAT nepagrįstais laikė Tarybos argumentus, susijusius su tikslu mažinti piktnaudžiavimą, vystant negyvenamosios paskirties statybos projektus, kadangi turto registracijos datos nustatymas, visų pirma, sukelia neigiamus padarinius mokesčio mokėtojams, o ne nekilnojamojo turto vystytojams, todėl siekis sumažinti riziką skatinti tolesnį piktnaudžiavimą vystant negyvenamosios paskirties statybos projektus, nėra niekuo objektyviai pateisinamas.

LVAT nesutiko ir su Tarybos argumentais, kad aptariamoms lengvatos taikymo priklausymas nuo turto registravimo VĮ Registrų centre momento grindžiamas nusistovėjusia praktika, *de facto* (faktiškai) taikyta Valstybinės mokesčių inspekcijos iki 2019 metų mokestinio laikotarpio pradžios. LVAT atkreipė dėmesį, jog Valstybinė mokesčių inspekcija taikė praktiką suteikti mokestinę lengvatą gyventojams, turintiems negyvenamosios paskirties patalpas ir pateikusiems visumą duomenų, pagrindžiančių, jog tos patalpos yra faktiškai gyvenamos, bei dėjusiems visas pastangas pakeisti kitos paskirties nekilnojamojo turto paskirtį į gyvenamąją. Valstybinės mokesčių inspekcijos taikyta lengvata asmenys buvo skatinami pakeisti patalpų paskirtį į gyvenamąją (asmenims iki 2019 m. gruodžio 31 d. nepakeitusiems nekilnojamojo turto paskirties į gyvenamąją, nuo 2019 metų mokestinio laikotarpio pradžios nekilnojamas turtas būtų apmokestinamas NTMĮ nustatyta tvarka), o Tarybai mokestinės lengvatos taikymą susiejus su nekilnojamojo turto pastatymo ir įregistravimo data nekilnojamojo turto paskirties keitimas neskatinamas.

LVAT atmetė Vyriausybės atstovo apeliacinį skundą, o Tarybos apeliacinį skundą tenkino iš dalies – pakeitė pirmosios instancijos teismo sprendimą, pripažindamas, kad Sprendimo 3.1 punkto nuostata „kuris buvo pastatytas ir įregistruotas valstybės įmonėje Registrų centre iki 2019 m. birželio 1 d.“ prieštarauja Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalyje ir Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 6 punkte įtvirtintam lygiateisiškumo principui, o kitą Vyriausybės atstovo pareiškimo dalį atmesdamas.

LVAT taip pat sprendė, jog aptariamam atveju egzistavo teisinis pagrindas atidėti teismo sprendimo oficialų paskelbimą, sprendimą Teisės aktų registre paskelbiant 2024 m. sausio 1 d.

2023 m. lapkričio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1122-821/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01025-2022-7

Procesinio sprendimo kategorija 4.2

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.1. Užsieniečių atvykimas į Lietuvos Respubliką

Dėl pareigos motyvuoti sprendimą atsisakyti išduoti nacionalinę vizą

Nagrinėtoje byloje iš esmės buvo keliamas klausimas dėl kompetentingų institucijų pareigos motyvuoti sprendimą atsisakyti išduoti nacionalinę vizą.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, nusprendęs, kad ginčytame sprendime atsisakyti išduoti nacionalinę vizą tiksliai nurodytas jo priėmimo pagrindas, taip pat aiškiai įvardyti atsisakymo išduoti nacionalinę vizą pagrindai. Pareiškėjas apeliaciniame skunde pabrėžė, kad prieš kreipdamasis į teismą iš ambasados buvo gavęs tik standartinės formos sprendimą dėl atsisakymo išduoti vizą be jokių konkrečių motyvų ir argumentų.

Administracinę bylą nagrinėjusi LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pradėjo tyrimą dėl vizos išdavimo tvarką nustatančio teisės akto nuostatų teisėtumo tiek, kiek vadovaudamasis atitinkamu reglamentavimu vizų tarnybos

⁵ Atleisti nuo nekilnojamojo turto mokesčio asmenys, kurie įsigijo apmokestinamą nekilnojamąjį turtą (negyvenamosios paskirties patalpas), kuris buvo pastatytas ir įregistruotas valstybės įmonėje Registrų centre iki 2019 m. birželio 1 d. Lengvata taikoma esant šioms sąlygoms: patalpos yra naudojamos gyvenamajai paskirčiai, mokesčio mokėtojas (turto savininkas) ir jo šeimos nariai tose patalpose deklaruoja gyvenamąją vietą bei tai yra vienintelis mokesčio mokėtojo ir jo šeimos narių nuosavybės teise valdomas nekilnojamas turtas (išskyrus garažų, fermų, šiltnamių, ūkio, pagalbinio ūkio ar inžinerinių statinių paskirties / naudojimo būdo statinius (patalpas)).

valstybės tarnautojas, nustatęs kurį nors iš atsisakymo išduoti nacionalinę vizą pagrindų, privalo priimti administracinį sprendimą dėl atsisakymo išduoti nacionalinę vizą pagal standartizuotą formą, kurioje nenustatyta galimybė išdėstyti administracinio sprendimo faktinį pagrindą ar kitas administraciniam sprendimui įtakos turėjusias aplinkybes, taip pat administracinio sprendimo motyvus. Norminę administracinę bylą Nr. el-5-662/2023 išnagrinėjusi LVAT išplėstinė teisėjų kolegija kvestionuotą reglamentavimą pripažino VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktams prieštaraujančia legislatyvine omisija.

Atsižvelgusi į tai, kad, pareiškėjo atžvilgiu priimtame ginčytame sprendime atsisakyti išduoti nacionalinę vizą nebuvo nurodyti tokį sprendimą lėmę argumentai ar motyvai, o tokius motyvus atskleidęs atsakovo laisva forma surašytas sprendimas pareiškėjui nebuvo pateiktas susipažinti, išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, kad byloje ginčytas sprendimas negali būti laikomas teisėtu ir pagrįstu, todėl jis panaikintas kaip neteisėtas iš esmės.

Be kita ko, nagrinėdama apžvelgiamą administracinę bylą išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad kompetentingos institucijos turimos diskrecijos išduoti Šengeno vizą apimties aspektu aktuali ESTT praktika *mutatis mutandis* (su atitinkamais pakeitimais) taikytina, siekiant įvertinti kompetentingų institucijų sprendimo atsisakyti išduoti nacionalinę vizą teisėtumą ir pagrįstumą. Įvertinęs nagrinėtu atveju aktualią ESTT praktiką, LVAT darė išvadą, kad plati kompetentingų institucijų diskrecija, joms nagrinėjant prašymus išduoti Šengeno vizą, nėra *causa sui* (savo paties priežastis, savaime sukelta priežastis), o yra siejama *inter alia* (be kita ko) su atitinkamai institucijai tenkančia pareiga kruopščiai išnagrinėti kiekvieno užsieniečio, pateikusio prašymą išduoti Šengeno vizą, individualią situaciją ir atliekant išsamų įvairių konkrečiai situacijai reikšmingų aplinkybių vertinimą, nustatyti, ar tuo konkrečiu atveju egzistuoja Vizų kodekse įtvirtinti atsisakymo išduoti Šengeno vizą pagrindai. Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, ESTT išskyrus, kokiais kompetentingų institucijų veiklos nagrinėjamoje srityje aspektais pripažįstama plačios apimties diskrecija, nėra teisinio pagrindo teigti, kad tokia diskrecija kompetentingos institucijos naudojasi bet kuriuo atsisakymo išduoti Šengeno vizą procedūros klausimu.

Pareiškėjo apeliacinis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – pareiškėjo skundą tenkinti ir panaikinti sprendimą, kuriuo buvo atsisakyta išduoti pareiškėjui nacionalinę vizą.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2023 m. lapkričio 8 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1249-968/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03539-2021-8

Procesinio sprendimo kategorija 8.1

[Prieiga internete](#)

8.3. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė apsigyventi Lietuvoje

8.3.1. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė laikinai gyventi Lietuvoje

Dėl Migracijos departamentui tenkančios pareigos motyvuoti sprendimą uždrausti užsieniečiui atvykti ilgesniam laikotarpiui, nei yra pasiūlęs Valstybės saugumo departamentas

Dėl pareigos motyvuoti sprendimą įtraukti į Šengeno informacinę sistemą perspėjimą apie draudimą užsieniečiui atvykti ir apsigyventi

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo (toliau – Sprendimas), kuriuo pareiškėjas išsiųstas iš Lietuvos Respublikos, jam uždrausta atvykti į Lietuvos Respubliką nuo sprendimo priėmimo 120 mėnesių (10 metų), į Šengeno informacinę sistemą įtrauktas perspėjimas dėl draudimo atvykti ir apsigyventi nuo sprendimo priėmimo dienos 36 mėnesius (3 metus).

Dėl draudimo atvykti laikotarpio pirmosios instancijos teismas sprendė, kad nustatytų faktinių aplinkybių pakanka konstatuoti pareiškėjo keliamą grėsmę valstybės saugumui, todėl pagrįstu laikė nustatytą 10 metų draudimo atvykti į Lietuvos Respubliką laikotarpį.

LVAT atkreipė dėmesį, kad Valstybės saugumo departamento (toliau – VSD) teiktame rašte prašyta pareiškėjui panaikinti leidimą laikinai gyventi ir išsiųsti jį iš šalies, taip pat uždrausti jam atvykti į Lietuvos Respubliką 5 metus ir įvesti į SIS II sistemą perspėjimą dėl draudimo atvykti ir apsigyventi 5 metus. Todėl nusprendęs pareiškėjui uždrausti atvykti ir apsigyventi ilgesnį laikotarpį, nei nurodytas minėtame VSD rašte, Departamentas, anot LVAT, turėjo aiškiai motyvuoti, kodėl nukrypo nuo kompetentingos valstybės institucijos siūlomo draudimo atvykti laikotarpio, kodėl būtent 10 metų laikotarpis nagrinėtu atveju buvo protinga ir

proporcinga priemonė. Pastebėta, kad Sprendime tokie motyvai nenurodyti, o pateikta nuoroda į Kriterijų vertinimo tvarkos⁶ 38.3 papunktį, LVAT vertinimu, nėra pakankamas pagrindas pripažinti 10 metų draudimo atvykti į Lietuvos Respubliką laikotarpį pagrįstu.

Dėl perspėjimo į SIS II sistemą įvedimo LVAT atkreipė dėmesį, kad priimdamas ginčytą Sprendimą atsakovas grindė jį pareiškėjo keliamą grėsmę valstybės saugumui, tačiau nurodydamas teisinį pagrindą rėmėsi SIS II reglamento⁷ 24 straipsnio 3 dalimi. Pastaroji norma įtvirtina, kad perspėjimas taip pat gali būti įvestas, kai asmens atžvilgiu priimtas sprendimas grindžiamas tuo, jog trečiosios šalies piliečiui buvo taikyta tokia priemonė kaip išsiuntimas ar atsisakymas leisti atvykti, kuri nebuvo atšaukta ar sustabdyta ir apima arba taikoma kartu su neįleidimu atvykus, o atitinkamais atvejais – draudimu apsigyventi – remiantis tuo, kad buvo nesilaikoma nacionalinių teisės aktų, reglamentuojančių trečiųjų šalių piliečių atvykimą ar apsigyvenimą. Šiuo aspektu LVAT pažymėjo, kad Sprendime nenurodytos faktinės aplinkybės, sudarančios pagrindą nagrinėtu atveju taikyti SIS II reglamento 24 straipsnio 3 dalį, t. y. Sprendime nepagrindžiama, kad pareiškėjui buvo taikyta pastarojoje normoje nurodyta priemonė.

Apeliacinis skundas patenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas, pareiškėjo skundas patenkintas iš dalies, Departamento Sprendimo dalis, kuria pareiškėjui nustatytas draudimo atvykti į Lietuvos Respubliką laikotarpis, pakeistas, uždraudžiant pareiškėjui atvykti į Lietuvos Respubliką nuo sprendimo priėmimo 60 mėnesių (5 metus), Departamento Sprendimo dalis, kuria į Šengeno informacinę sistemą pareiškėjui įtrauktas perspėjimas dėl draudimo atvykti ir apsigyventi nuo sprendimo priėmimo dienos 36 mėnesius (3 metus), panaikintas.

2023 m. lapkričio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2433-442/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00731-2023-1

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.1

[Prieiga internete](#)

8.6. Užsieniečių išvykimas iš Lietuvos Respublikos

8.6.4. Draudimas atvykti

Dėl užsieniečio keliamos grėsmės nacionaliniam saugumui kaip pagrindo į Šengeno informacinę sistemą įvesti perspėjimą dėl draudimo tokiam užsieniečiui atvykti ir apsigyventi

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo dalių, kuriomis nuspręsta pareiškėjui Rusijos Federacijos piliečiui uždrausti 60 mėnesių (5 metus) nuo išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos dienos atvykti į Lietuvos Respubliką bei įtraukti į Šengeno informacinę sistemą perspėjimą apie draudimą jam atvykti ir apsigyventi nuo išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos dienos 36 mėnesius, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas, konstatavęs, kad ginčytos sprendimo dalys yra teisėtos ir pagrįstos, skundą atmetė.

LVAT nesutiko su pirmosios instancijos teismo sprendimo išvadamis dėl ginčytos sprendimo dalies įtraukti į Šengeno informacinę sistemą perspėjimą apie draudimą pareiškėjui atvykti ir apsigyventi nuo išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos dienos 36 mėnesius. Reglamento (ES) 2018/1861⁸ nuostatos, anot LVAT, suponuoja išvadą, kad aplinkybė, jog yra Reglamento (ES) 2018/1861 24 straipsnio 1 dalies a punkte numatyta sąlyga (trečiosios šalies piliečio buvimas jos teritorijoje kelia grėsmę viešajai tvarkai, visuomenės saugumui ar nacionaliniam saugumui), savaime nėra pagrindas įvesti perspėjimą dėl draudimo trečiosios šalies piliečiui atvykti ir apsigyventi į SIS, kadangi, prieš įvesdamas perspėjimą, valstybės narės įpareigosios nustatyti, ar atvejis yra pakankamai

⁶ Migracijos departamento direktoriaus 2014 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. 3K-33 patvirtinta Kriterijų, kuriais vadovaujamosi nustatant ar sutrumpinant draudimo užsieniečiui atvykti į Lietuvos Respubliką laikotarpį arba išbraukiant duomenis apie užsienietį iš Užsieniečių, kuriems draudžiama atvykti į Lietuvos Respubliką, nacionalinio sąrašo, vertinimo tvarka.

⁷ 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1987/2006 dėl antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II sistema) sukūrimo, veikimo ir naudojimo.

⁸ 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1861 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo patikrinimams kertant sieną, kuriuo iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir iš dalies keičiamas bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1987/2006.

adekvatus, atitinkamas ir svarbus, kad perspėjimas būtų įvestas į SIS, pagal to reglamento nuostatose nurodytus kriterijus, ar nėra priežasčių neįvesti perspėjimo, ir motyvuoti tokį administracinį sprendimą, kuris gali būti skundžiamas. Nagrinėto ginčo atveju, LVAT vertinimu, sprendime nebuvo pateikti motyvai, kodėl atvejis yra pakankamai adekvatus, atitinkamas ir svarbus, kad perspėjimas būtų įvestas į SIS, todėl ši ginčyto sprendimo dalis negali būti laikoma teisėta.

Apeliacinis skundas patenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas ir aptarta ginčyto sprendimo dalis panaikinta.

2023 m. lapkričio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2450-624/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-07547-2023-3

Procesinio sprendimo kategorijos: 8.6.4; 8.6.5

[Prieiga internete](#)

12. Mokesčiai, įmokos ir kiti privalomieji mokėjimai

12.4. Mokesčio permokos (skirtumo) grąžinimas (įskaitymas)

12.2.6. Mokesčio apskaičiavimo ir perskaičiavimo senatis

Dėl nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigaliojusių mokesčių apskaičiavimo ir perskaičiavimo senaties terminų taikymo muitinės administruojamiems importo PVM ir akcizams, kai skola muitinei atsirado iki minėtos datos, tačiau administravimo procedūros pradėtos vėliau

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas mokestinis ginčas kilo dėl teritorinės muitinės 2021 metų sprendimo dalies, kuriuo pareiškėjui papildomai buvo apskaičiuoti 2016 metais turėtas sumokėti importo PVM ir akcizas bei šių mokesčių delspinigiai. Ginčą nagrinėjusi Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės šią sprendimo dalį panaikino, nustačiusi, jog buvo praleistas mokesčių apskaičiavimo ir perskaičiavimo senaties terminas, numatytas Mokesčių administravimo įstatymo 68 straipsnio 1 dalyje.

Mokesčių administratorius, nesutikdamas su tokiu Mokestinių ginčų komisijos mokesčių įstatymo nuostatų taikymu, pateikė skundą apygardos administraciniam teismui, be kita ko, laikydamasis pozicijos, kad turėjo būti taikomas mokestinės prievolės atsiradimo, o ne patikrinimo procedūros pradžios momentu galiojęs mokesčio apskaičiavimo ir perskaičiavimo senaties terminas. Pirmosios instancijos teismas atsakovo skundą atmetė kaip nepagrįstą.

LVAT, pritardamas pirmosios instancijos teismo vertinimui, nurodė, kad atsižvelgiant į tai, jog mokesčių apskaičiavimo procedūra pradėta 2021 metais, turėjo būti taikoma tuo metu galiojusi Mokesčių administravimo įstatymo 68 straipsnio 1 dalis, nustatanti, kad, jeigu kitaip nenustatyta šiame straipsnyje ar atitinkamo mokesčio įstatyme, mokesčių mokėtojas ar mokesčių administratorius mokesčių apskaičiuoti arba perskaičiuoti gali ne daugiau kaip už einamuosius ir trejus praėjusius kalendorinius metus, skaičiuojamus atgal nuo tų metų, kuriais pradedama mokesčių apskaičiuoti arba perskaičiuoti, sausio 1 dienos. Taigi, kaip pažymėjo LVAT teisėjų kolegija, atsižvelgiant į tai, kad mokestinė prievolė atsirado 2016 metais, darytina išvada, jog Mokestinių ginčų komisija sprendime padarė pagrįstą išvadą, kad teritorinė muitinė, apskaičiuodama PVM ir akcizo prievolę pareiškėjui, praleido minėtoje įstatymo nuostatoje nustatytą terminą mokesčiams apskaičiuoti.

Atsakovo apeliacinis skundas atmetas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2023 m. lapkričio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-496-575/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04429-2021-7

Procesinio sprendimo kategorijos: 12.2.6; 12.15.6; 12.16.3

[Prieiga internete](#)

12.13. Gyventojų pajamų mokestis

12.13.1. Gyventojų pajamų mokesčio objektas

12.13.1.3. Neapmokestinamosios pajamos

Dėl gyvybės draudimo išmokos pripažinimo neapmokestinamosiomis pajamomis pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 10 punktą, kai išmokos gavėjas šią išmoką pervadė 26 metų amžiaus neturinčiam šeimos nariui

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas tarp mokesčių administratoriaus ir pareiškėjo kilo dėl pasibaigus 2005 metais sudarytai kaupiamojo gyvybės draudimo sutarčiai 2020 metais gautų draudimo išmokų pripažinimo (ne)apmokestinamosiomis pajamomis. Konkrečiai mokesčių administratorius apmokestinamosiomis pajamomis laikė tą išmokos dalį, kuri atitiko įmokų sumas, dėl kurių pareiškėjas ir jo sutuoktinė 2005–2019 metais pasinaudojo Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPM įstatymas) numatyta lengvata, susigrąžindami dalį atitinkamais metais mokėtino GPM.

Pareiškėjas su tokiu vertinimu nesutiko, nurodydamas, kad nors draudimo išmokos gavėjas buvo jis pats, tačiau faktiškai gautas sumas pervedė dukrai, kuri yra jaunesnė nei 26 metų amžiaus, dėl ko, vadovaujantis GPM įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 10 punktu, ši išmoka neturėjo būti apmokestinama.

Pagal GPM įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 10 punktą neapmokestinamosiomis pajamomis pripažįstamos pasibaigus draudimo sutarties galiojimo terminui gauta gyvybės draudimo išmoka pagal gyvybės draudimo sutartį, sudarytą nuo 2003 m. sausio 1 d., kurioje numatyta, kad draudimo išmoka išmokama ne tik įvykus draudžiamajam įvykiui, bet ir pasibaigus draudimo sutarties galiojimo terminui, jeigu gyvybės draudimo sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 10 metų ir išmokos gavimo momentu išmokos gavėjas yra jaunesnis negu 26 metų, taip pat nutraukus tokią sutartį mokamos sumos, jeigu sutartis nutraukta ne anksčiau kaip praėjus 10 metų nuo jos sudarymo dienos ir išmokos gavėjas yra jaunesnis negu 26 metų.

LVAT teisėjų kolegija pritarė pirmosios instancijos teismo vertinimui, kad mokesčio lengvata yra taikoma, kai tenkinamos visos GPM įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 10 punkte nustatytos sąlygos. Nors nagrinėtu atveju gyvybės draudimo sutartis buvo sudaryta ilgesniam nei 10 metų terminui, tačiau išmokos gavimo momentu pareiškėjui, kuris sudarė sutartį ir visą jos galiojimo laikotarpį buvo naudos gavėjas (būsimas išmokos gavėjas), buvo daugiau nei 26 metai. Atsižvelgiant į tai, kad nebuvo tenkinama viena iš esminių lengvatos taikymo sąlygų, mokesčių administratorius pagrįstai pareiškėjo gautas pajamas dėl jų priskyrimo neapmokestinamosioms vertino vadovaudamasis GPM įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 12 punktu, kuriame nustatyta, jog pasibaigus gyvybės draudimo sutarties, sudarytos nuo 2003 m. sausio 1 d., galiojimo terminui gautos gyvybės draudimo išmokos dalis, lygi pagal šią sutartį sumokėtoms įmokoms, kurias mokėjo gyventojai ir kurios nebuvo atimamos iš pajamų GPM įstatymo nustatyta tvarka, taip pat nutraukus gyvybės draudimo sutartį, sudarytą nuo 2003 m. sausio 1 d., grąžinamos įmokos, kurias mokėjo gyventojai ir kurios nebuvo atimamos iš pajamų GPM įstatymo nustatyta tvarka. Todėl buvo pripažinta, kad atsakovas, nustatęs, jog pagal gyvybės draudimo sutartį pareiškėjo mokamos įmokos buvo atimamos iš pajamų GPM įstatymo nustatyta tvarka, pagrįstai priskyrė ginčo pajamų dalį apmokestinamosioms pajamoms.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2023 m. lapkričio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-849-556/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03109-2021-1

Procesinio sprendimo kategorija 12.13.1.2

[Prieiga internete](#)

18. Nuosavybės teisių atkūrimas

18.4. Nuosavybės teisių atkūrimas į žemę

18.4.2. Miesto žemė

Dėl činšo teisės paveldėjimo

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba) sprendimo, kuriuo atsakyta tenkinti pareiškėjo prašymą suteikti neatlygintinai žemės Kauno mieste, vietoje iki 1940 m. birželio 15 d. M., kurios paveldėtojas yra pareiškėjas, valdytos činšo teise, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad galiojantys teisės aktai činšo teisės nenustato, pareiškėjas činšo teise Kauno mieste iki 1940 metų žemės nenaudojo, bylos nagrinėjimo metu tokių teisių neturėjo, todėl nebuvo teisinio pagrindo suteikti jam neatlygintinai nuosavybėn M. iki nacionalizacijos činšo teise valdytą žemės sklypą Kauno mieste.

LVAT pritarė pirmosios instancijos teismo išvadoms, pažymėdama, jog valstybinės žemės suteikimas neatlygintinai nuosavybėn pagal Žemės reformos įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 3 punkto⁹ nuostatas taikytinas tik iki 1940 metų čišo teisę turėjusiems asmenims, nesuteikiant tokios teisės šių asmenų turto ir teisių perėmėjams (paveldėtojams), t. y. pagal Žemės reformos įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostatą, valstybinė žemė suteikiama nuosavybėn neatlygintinai tik tiems Lietuvos Respublikos piliečiams, kurie patys čišo teise naudojo žemės sklypą (-us) ir faktiškai naudojantiems tą sklypą šiuo metu.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2023 m. lapkričio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-680-502/2023

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00029-2022-1

Procesinio sprendimo kategorija 18.4.2

[Prieiga internete](#)

22. Kiti su valstybės tarnyba susiję klausimai

22.7. Kiti su valstybės tarnyba susiję klausimai

Dėl tarnautojo nušalinimo nuo pareigų, jam nesutikus pasitikrinti, ar neserga Covid-19 liga

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Tarnyba) vado įsakymo, kuriuo pareiškėjas nušalintas nuo pareigų, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad atsakovas pagrįstai nušalino pareiškėją nuo pasienio užkardos specialisto pareigų, nemokant jam darbo užmokesčio iki tos dienos, kol jis tiesioginiam vadovui pateiks sveikatos patikrinimo rezultatus, jog pasitikrino, ar neserga užkrečiamąja liga, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas, arba dokumentą, patvirtinantį, jog tyrimai jam neatliekami.

Nustatęs, kad ginčo įsakymas buvo priimtas, pareiškėjui nevykdžius įpareigojimo tikrintis, ar neserga Covid-19 liga, vadovaudamasis ginčo įsakymo priėmimo metu galiojusiomis Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo bei Vyriausybės patvirtintų norminių teisės aktų¹⁰ nuostatomis, taip pat Konstitucinio Teismo 2022 m. birželio 21 d. nutarime pateiktais išaiškinimais, LVAT darė išvadą, kad aptariamoms bylos faktinėms aplinkybėms (visuotinai žinoma ir neįrodinėtina aplinkybė – Covid-19, pareiškėjo teisė rinktis pasitikrinti sveikatą ar būti perkeltam į kitą darbą, ar nušalintam (imperatyvo skiepų nebuvimas), suponuoja išvadą, kad pareiškėjo reikalavimai netenkinti pagrįstai – pilietinėje visuomenėje solidarumo principas nepaneigia asmeninės atsakomybės bei iš čia kylančių pasekmių.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2023 m. lapkričio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-798-556/2023

Teismo proceso Nr. 3-62-3-02885-2021-2

Procesinio sprendimo kategorijos: 21.3.12; 22.3; 22.7

[Prieiga internete](#)

26. Asmens duomenų teisinė apsauga

Dėl advokato prašymo pateikti informaciją apie asmens administracine tvarka gautas nuobaudas ir leisti susipažinti su administracinių nusižengimų bylomis pagrįstumo vertinimo

⁹ Žemė Vyriausybės nustatyta tvarka suteikiama nuosavybėn neatlygintinai Lietuvos Respublikos piliečiams, čišo teise naudojantiems žemę miestuose.

¹⁰ Vyriausybės 1999 m. gegužės 7 d. nutarimu Nr. 544 patvirtinti Darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, pasitikrinusiems ir (ar) periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamąja liga, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas, sąrašas bei Darbuotojų, kuriems leidžiama dirbti pasitikrinusiems ir (ar) periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamąja liga, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas, sveikatos tikrinimosi tvarka.

Byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – atsakovas) 2022 m. sausio 10 d. sprendimo (toliau – Sprendimas) pagrįstumo ir teisėtumo.

Byloje nustatyta, kad Sprendimas priimtas reaguojant į pareiškėjo (advokato), atstovaujančio kitą asmenį civilinėje byloje, prašymą pateikti duomenis apie L. N. administracine tvarka gautas nuobaudas bei duoti leidimą susipažinti su L. N. administracinių nusižengimų bylomis. Pareiškėjo prašymas buvo grindžiamas Advokatūros įstatymo 44 straipsniu, BDAR 6 straipsnio 1 dalimi bei nurodoma, jog prašomi pateikti duomenys reikalingi sprendžiant ieškinį dėl vaiko teisių gynimo.

LVAT pažymėjo, kad Advokatūros įstatymas advokatams suteikia teisę gauti asmens duomenis, tačiau ši teisė nėra absoliuti ir ji gali būti įgyvendinama tik laikantis Advokatūros įstatyme nustatytų sąlygų ir BDAR numatytų teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlygų.

Konstitucinis Teismas, pasisakydamas dėl advokato teisės gauti informaciją, yra konstatavęs, jog advokato kreipimasis turi būti motyvuotas (2011 m. birželio 9 d. nutarimas). „Motyvuotas“ prašymas reiškia, kad abstraktus nurodymas, jog „duomenys reikalingi nagrinėjant civilinę bylą“ ar „duomenys reikalingi parengti bylą teismui“ nėra pakankamas, kadangi duomenų valdytojas, be kita ko, turi įvertinti ir prašomų pateikti duomenų būtinumą. Advokatui, kuris nepagrindžia, kad prašoma informacija, duomenys, dokumentai ar jų nuorašai yra reikalingi teisinėms paslaugoms teikti, motyvuotai atsisakoma juos pateikti.

Nagrinėtoje byloje pareiškėjo pateikto prašymo turinys patvirtino, kad motyvuodamas savo prašymą advokatas nurodė, jog duomenys yra būtini civilinėje byloje siekiant išspręsti ginčą dėl vaiko interesų gynimo. LVAT vertino, jog pareiškėjo pateikta prašymo motyvacija buvo pakankamai abstrakti, neinformatyvi ir nepaaiškino, kaip jo prašomi pateikti duomenys gali padėti išspręsti ginčą civilinėje byloje, tuo labiau, kad byloje nebuvo pateikta duomenų, jog pareiškėjas (advokatas) koku nors būdu atstovauja vaiko interesus civilinėje byloje. Todėl vien pakankamos ir pagrįstos motyvacijos nebuvimas prašyme suteikė pagrindą atsakovui atsisakyti tenkinti pareiškėjo prašymą.

LVAT pažymėjo, kad byloje aktuali BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punkte įtvirtinta teisės norma. ESTT, aiškindamas BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktą, yra konstatavęs, kad šios normos taikymui yra numatytos trys kumuliacinės asmens duomenų tvarkymo teisėtumo sąlygos: pirma, tvarkyti asmens duomenis reikia dėl teisėtų interesų, kurių siekia duomenų valdytojas arba trečiasis asmuo; antra, asmens duomenis tvarkyti būtina siekiant įgyvendinti nustatytą teisėtą interesą; ir, trečia, asmens, kurio duomenys turi būti apsaugoti, interesai ar laisvės bei pagrindinės teisės neturi būti viršesni (ESTT 2023 m. liepos 4 d. sprendimas byloje *Meta platforms ir kt.*, C-252/21; 2021 m. birželio 17 d. sprendimas byloje *Mircom International Content Management & Consulting (M.I.C.M.) Limited prieš Telenet BVBA*, C-597/19).

Teisėjų kolegijos vertinimu, Sprendimo turinys patvirtino, jog atsakovas savo pareigą įvertinti, ar pareiškėjo prašymas bei jame pateikti duomenys atitinka BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punkte įtvirtintas kumuliacines sąlygas, įvykdė ir nustatė, kad pareiškėjo prašymas neatitinka trečiosios sąlygos, t. y. konstatavo, jog pareiškėjo civilinėje byloje atstovaujamo asmens teisėti interesai neturi viršenybės lyginant su L. N. interesais.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punkte yra įtvirtintos trys kumuliacinės sąlygos, todėl nustačius, jog pareiškėjo prašymas neatitinka vienos iš būtinų sąlygų, kitų dviejų sąlygų buvimas ar nebuvimas nebėra aktualus, nes bet koku atveju asmens duomenų tvarkymas būtų neteisėtas. Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija nesutiko tiek su Lietuvos administracinių ginčų komisijos, tiek su pirmosios instancijos teismo argumentais, jog byloje ginčijamas atsakovo sprendimas buvo ydingas dėl to, jog atsakovas savo sprendime nepasisakė dėl visų BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punkte įtvirtintų asmens duomenų tvarkymo teisėtumo sąlygų.

Įvertinusi pareiškėjo prašymo turinį, teisėjų kolegija sutiko su atsakovo argumentais, jog pareiškėjo, atstovaujančio klientą civilinėje byloje, prašymas pateikti informaciją apie atsakovės L. N. baustumą administracine tvarka už bet kokius administracinius nusižengimus ir leisti susipažinti su L. N. administracinių nusižengimų bylomis, nepateikiant pagrįstų argumentų kaip ši informacija gali būti susijusi su civilinės bylos dalyku, negali būti vertinamas proporcingu palyginti su žala, kuri dėl atskleistos informacijos būtų daroma L. N. reputacijai, jos interesams, teisėms ir laisvėms. Todėl konstatuota, jog pareiškėjo prašymas negalėjo būti patenkintas, nes nenustatytos visos būtinos BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punkte įtvirtintos asmens duomenų tvarkymo teisėtumo sąlygos.

Atsakovo apeliacinis skundas tenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas. Lietuvos administracinių ginčų komisijos sprendimas pakeistas, panaikinant šio sprendimo dalį, kuria iš dalies buvo patenkintas pareiškėjo M. G. skundas ir panaikintas atsakovo 2022 m. sausio 10 d. sprendimas, ir šioje dalyje pareiškėjo M. G. skundas atmestas.

2023 m. lapkričio 29 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-831-525/2023
Teismo proceso Nr. 3-61-3-01502-2022-7
Procesinio sprendimo kategorija 26
[Prieiga internete](#)

Dėl subjekto, kompetentingo spręsti dėl byloje dalyvaujančių asmenų asmens duomenų viešinimo Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO viešoje tvarkaraščių paieškoje

Byloje kilo ginčas dėl Nacionalinės teismų administracijos (toliau – NTA, atsakovas) raštų teisėtumo ir pagrįstumo bei atsakovo įpareigojimo iš naujo išnagrinėti pareiškėjo skundus.

LVAT, atsakydamas į apeliacinio skundo argumentus, susijusius su NTA kompetencija, sprendžiant dėl proceso dalyvių asmens duomenų viešinimo Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO viešoje tvarkaraščių paieškoje, pritarė motyvuotai pirmosios instancijos teismo išvadai, kad NTA neturi teisės spręsti pareiškėjo skunduose nurodytų klausimų, susijusių su pareiškėjo asmens duomenų viešinimu LITEKO viešoje tvarkaraščių paieškoje.

Teisėjų kolegija nurodė, jog tai, kad ne NTA, o konkrečią bylą nagrinėjantis teismas yra kompetentingas nuspręsti, kokie konkretūs byloje dalyvaujančių asmenų asmens duomenys ir kokia apimtimi privalo būti naudojami viešoje teismo posėdžių tvarkaraščių paieškoje, seka iš šiuo aspektu aktualaus teisinio reguliavimo, kuriuo, be kita ko, rėmėsi ir pirmosios instancijos teismas. Šiame kontekste priminta, kad vienas pagrindinių NTA uždavinių – padėti užtikrinti teismų ir teisėjų nepriklausomumą, teismų organizacinį savarankiškumą (Teismų įstatymo 124 str. 2 d. 1 p.), NTA, įgyvendindama Teismų įstatyme nustatytus uždavinius, „sudaro ir tvarko su NTA veikla susijusias duomenų bazes, organizuoja informacinių sistemų kūrimą ir diegimą teismuose, administruoja teismų informacines sistemas ir jas tobulina“ (NTA įstatymo 2 str. 22 p.). NTA direktorius 2011 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 6P-112-(1.1) patvirtino LITEKO nuostatus, kurie *inter alia* (be kita ko) reglamentuoja duomenų teikimo ir naudojimo tvarką, duomenų saugos reikalavimus. LITEKO nuostatų 6 punkte įtvirtinta, kad „asmens duomenų tvarkymo LITEKO tikslas – rinkti, kaupti, apdoroti, sisteminti, saugoti ir teikti asmens duomenis, naudojamus teisingumo vykdymo funkcijų įgyvendinimo procese, ir (ar) susijusius su taikinamuoju tarpininkavimu ir viešųjų teismų elektroninių paslaugų teikimu“. Pagal LITEKO nuostatus teismai kaip LITEKO tvarkytojai atlieka šias funkcijas: „atlieka Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme valstybės informacinės sistemos tvarkytojui nustatytas funkcijas ir turi šiame įstatyme nurodytas teises ir pareigas“ (17.1 p.); „tvarko LITEKO duomenis, įskaitant asmens duomenis, vadovaudamiesi teisės aktais ir šiais nuostatais“ (17.2 p.). LVAT sprendė, jog atsakovas ir pirmosios instancijos teismas visiškai pagrįstai nurodė, kad pareiškėjas dėl jo asmens duomenų pripažinimo neviešais ir šių duomenų tvarkymo turi teisę kreiptis į konkrečią bylą nagrinėjančią teismą.

Apeliacinis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2023 m. lapkričio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1146-968/2023
Teismo proceso Nr. 3-61-3-02711-2022-0
Procesinio sprendimo kategorija 26
[Prieiga internete](#)

29. Nacionalinių, Europos Sąjungos ir užsienio institucijų finansinė parama

29.1. Paraiškų administravimas

29.1.2. Išmokų sumažinimas arba neskyrimas, kai nesilaikoma teisės akto reikalavimų

Dėl paramos teisiniams santykiams taikomos teisės akto redakcijos

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) sprendimo, kuriuo pareiškėjui neskirta parama už dalį paraiškoje deklaruotų žemės ūkio naudmenų, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad Agentūra pagrįstai už plotus, kuriuose nevykdyti pareiškėjo prisiimti įsipareigojimai, neskyrė kompensacinės išmokos.

Apeliaciniame skunde pareiškėjas, be kita ko, remdamasis LVAT išaiškinimais administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-611/2011, laikėsi pozicijos, kad pirmosios instancijos teismas padarė šiurkščias teisės aktų galiojimo laike klaidas – taikė netekusiomis galios pripažintas įgyvendinimo taisyklių¹¹ nuostatas, t. y. teismas nepaisė taisyklės, jog administracinis aktas turi būti priimamas remiantis jo priėmimo metu galiojančiomis teisės normomis. Vertindamas šiuos apeliacinio skundo argumentus, LVAT pažymėjo, jog vėlesnė nusistovėjusi dominuojanti teismų praktika panašiose kaip ši bylose formuluoja tokią teisės aiškinimo taisyklę, pagal kurią taikomos tos teisės normos, kurios galiojo paramos prievolių teisinių santykių susiformavimo ir jų įgyvendinimo metu. Taigi, jeigu prievolės buvo pažeistos ir dėl to asmenims, siekiantiems gauti paramą, kyla neigiami teisiniai padariniai, dėl jų taikymo sprendžiama pagal teisę, reglamentavusią teisinius santykius prievolių pažeidimo metu. Išimtyms iš šios taisyklės galimos, tačiau jos turi būti aptartos teisės aktuose. LVAT praktikoje ne kartą pabrėžta, kad subjektai turi žinoti, kokio elgesio iš jų yra tikimasi, reikalaujama, ir turi būti tikri, kad už teisės aktus atitinkantį elgesį jiems nebus taikomos teisinės poveikio priemonės vėliau pasikeitusio teisinio reguliavimo pagrindu. Šis teisės principas taikytinas ir tiems atvejams, kai juridiniams faktams ar sandoriams siekiama taikyti teisinį reguliavimą, kuris nebuvo numatytas taikyti tų juridinių faktų atsiradimo bei sandorių sudarymo metu. Teisinių santykių subjektams už pažeidimus turėtų būti taikomos tik tokios poveikio priemonės ar sankcijos, kurias numatė teisės aktai, reglamentavę sandorio sudarymo ir vykdymo sąlygas. Vadinas, nera pagrindo pripažinti, jog vėliau įvykę teisės aktų pakeitimai, padarė įtaką poveikio priemonei, turėtų būti taikomi tiems paramos gavėjams, kurių paraiškų teikimo metu teisės aktais buvo numatyta kitokia galima taikyti poveikio priemonė.

LVAT taip pat sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, jog ginčui yra neaktualus *lex benignior retro agit* (įstatymas, pagerinantis subjektų padėtį, turi grįžtamąją galią) principas. Ginčo teisiniai santykiai kvalifikuotini kaip paramos prievoliniai teisiniai santykiai, todėl jiems taikytina šių santykių susiformavimo ir prievolių vykdymo metu galiojusi teisė. Palankesnio teisinio reguliavimo, pagerinančio subjekto teisinę padėtį, taikymas tokioje kaip susiklostė šioje byloje teisinėje situacijoje reikštų dalies prievolių, prisiimtų teikiant paraišką, neįvykdymo teisinį toleravimą, o tai ne tik pažeidžia sąžiningumo imperatyvus, bet ir sukuria akivaizdaus skirtingo vienodoje padėtyje esančių paramos siekiančių subjektų vertinimo kylančių teisinių padarinių požiūriu teisinę padėtį, kas nedera su teisėtumu. Vėlesnio palankesnio teisinio reguliavimo taikymas šiais atvejais yra teisėtas ir galimas tik tada, kai tai yra tiesiogiai reglamentuojama.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2023 m. lapkričio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1357-415/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01609-2022-5

Procesinio sprendimo kategorija 29.1.2

[Prieiga internete](#)

29.1.3. Išmoky, išmokėtų ir (arba) panaudų pažeidžiant teisės aktus, gražinimas ir išieškojimas

Dėl galbūt neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) sprendimo, kuriuo nuspręsta susigrąžinti pareiškėjai išmokėtą paramos sumą ir neskirti prašomos paramos, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjos skundą, konstatavęs, kad pareiškėja prisidėjo prie naudos gavimo trečiajam asmeniui, dirbtinai sukurdamą sąlygas paramai gauti (pareiškėja, siekdama gauti paramą, sąmoningai derino veiksmus su kitomis paramos gavėjomis ir kitais asmenimis).

Sistemiškai aiškindamas žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 3D-889 patvirtintos Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodikos (toliau – Metodika) nuostatas, LVAT darė išvadą, kad pagal Metodikos 7 punktą Agentūra, nustatydamą galimai neteisėtas sąlygas paramai gauti, privalo įvertinti ne tik pagrindinius rizikos kriterijus (geografiniai, ekonominiai, funkciniai ir teisiniai ir (arba) asmeniniai su panašiais projektais susijusių asmenų ryšiai), bet gali remtis ir kitais požymiais, kuriais įrodoma, kad būta

¹¹ Žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. 3D-286 patvirtintos Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ įgyvendinimo taisyklės.

sąmoningo asmenų veiksmų derinimo. Metodikos 15 punkto¹² taikymas kiekvienu atveju nustačius du pagrindinius rizikos kriterijus, tačiau nevertinant kitų aplinkybių (požymių), patvirtinančių sąmoningą asmenų veiksmų derinimą, nepagrįstai apribotų Metodikos 7 punkto taikymą bei Agentūros galimybes įrodyti, jog buvo sukurtos galimai neteisėtos sąlygos paramai gauti. LVAT taip pat pažymėjo, jog Metodikos III skyriaus [, kuriame yra 15 punktas,] pavadinimas yra „Kriterijų dėl galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo principai, administruojant projektą ir vykdant jo priežiūrą“, t. y. tam tikros gairės. Be to, Agentūra gali atlikti kriterijų dėl galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą vertinimą ne tik paraiškos teikimo metu, bet ir administruojant projektą bei vykdant jo priežiūrą.

LVAT vertinimu, Agentūra pagrįstai, nustačiusi du rizikos kriterijus, vertino kitus elementus ir bylai reikšmingas aplinkybes. Ginčytame sprendime įvertinti visi pagrindiniai rizikos kriterijai, objektyvūs ir subjektyvūs elementai, be kita ko, nurodytos faktinės aplinkybės, kurios patvirtino, kad aptariamu atveju būta ir sąmoningo veiksmų derinimo (sąmoningas veiksmų derinimas pasireiškė geografiniu, ekonominiu, teisiniu ir kitais ryšiais), t. y. kad pareiškėjos veikla susijusi su kitų paramos gavėjų veiklomis, sutapo jų Ekonominės veiklos klasifikatoriaus kodai bei veiklos; paraiškos teiktos tuo pačiu metu, siekiant per tą patį kvietimą gauti didesnę paramos sumą, negu gali gauti vienas paramos gavėjas per vieną kvietimą; projektai įgyvendinami bei veiklos vykdomos toje pačioje vietoje, tuo pačiu adresu, investicijos papildo viena kitą.

Atsižvelgęs į byloje nustatytas aplinkybes, LVAT darė išvadą, kad tiek pareiškėja, tiek kitos paramos gavėjos sukūrė vieną ekonominį vienetą, kuris buvo išskaidytas į atskirus projektus, siekiant gauti daugiau paramos. Veiksmai buvo derinami sąmoningai tam, kad būtų įgytas paramos schemos tikslams prieštaraujantis pranašumas, t. y. jog vienas ekonominis vienetas gautų aštuoniems projektams skirtą paramą, kurios jis nebūtų galėjęs gauti, nesukurdamas dirbtinių sąlygų.

LVAT atmetė pareiškėjos apeliacinį skundą.

2023 m. lapkričio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2077-575/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-09122-2022-3

Procesinio sprendimo kategorija 29.1.3

[Prieiga internete](#)

29.1.4. Kiti su paraiškų administravimu susiję klausimai

Dėl paramos sutarties keitimo termino ir formos

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) sprendimo, kuriuo netenkintas pareiškėjo prašymas pakeisti paramos sutarties sąlygas, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad pareiškėjas su prašymu pakeisti paramos sutartį į Agentūrą kreipėsi pasibaigus projekto įgyvendinimo laikotarpiui.

LVAT pažymėjo, jog pagal Administravimo taisyklių¹³ 174 punktą (2016 m. rugpjūčio 3 d. įsakymo Nr. 3D-452 redakcija), nukrypimai nuo planuoto projekto įgyvendinimo, keičiantys projekto apimtį, keičiantys projekto tinkamas finansuoti išlaidas (išskyrus atvejus, kai keičiasi investicijos techniniai parametrai <...>), pratęsiantys projekto įgyvendinimo laikotarpį ar kitaip keičiantys projektą ar paramos sutartyje ir (arba) paraiškoje bei sprendime skirti paramą nustatytus paramos gavėjo įsipareigojimus, nėra leidžiami. Paramos gavėjas privalo raštu informuoti Agentūrą apie visus numatomus pakeitimus, susijusius su projekto įgyvendinimu; Administravimo taisyklių 175 punkte nustatyta, kad Agentūra, įvertinusi paramos gavėjo prašymą leisti keisti projektą ir (arba) paramos sutartį, gali tokį prašymą: atmesti; patenkinti; patenkinti iš dalies; pagal Paramos sutarties 4.1.2 punktą sutartis gali būti pakeista ar papildyta tik rašytiniu šalių susitarimu; remiantis CK 6.183 straipsnio 1 dalimi, rašytinė sutartis, kurioje yra išlyga, kad sutartį pakeisti ar papildyti ar ją nutraukti

¹² Tais atvejais, kai projektas atitinka 2 pagrindinius rizikos kriterijus arba kai projektas atitinka 3 ir daugiau pagrindinius rizikos kriterijus, tačiau pritrūksta įrodymų konstatuojant galimai neteisėtas sąlygas paramai gauti, Agentūros informacinėse sistemose toks projektas pažymimas ir administruojamas kaip rizikingas dėl galimai neteisėtų sąlygų paramai gauti.

¹³ Žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 patvirtintos Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklės.

galima tik raštu, negali būti pakeista, papildyta ar nutraukta kitokiu būdu, be to, CK 6.189 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią.

LVAT vertinimu, paminėtas teisinis reguliavimas ir sutarties sąlygos suponuoja, kad rašytinis šalių susitarimas dėl sutarties pakeitimo turi būti sudarytas per protingą įmanomai trumpiausią laiką pasikeitus sutarties vykdymo sąlygoms. Be to, pažymėta, kad pareiškėjas, kaip projektą vykdomas subjektas, tęsiantis darbus žinodamas apie projekto vykdymo sąlygų pasikeitimą, nesudaręs rašytinio susitarimo su atsakovu dėl sutarties pakeitimo, tuo pačiu prisiėmė visas rizikas dėl jam galimai kilsiančių neigiamų teisinių padarinių. Paramos sutarties pakeitimai, kurie pakeistų pareiškėjo teises bei pareigas projekto įgyvendinimo stadijoje, kai projekto įgyvendinimo terminas jau pasibaigęs, iš esmės paneigtų viso pirmiau nurodyto teisinio reguliavimo bei sutarties sąlygų laikymosi privalomumą, o tai nesuderinama su sutarčių vykdymo principais.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2023 m. lapkričio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1360-415/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02784-2022-0

Procesinio sprendimo kategorija 29.1.2

[Prieiga internete](#)

33. Finansų rinkų priežiūra

Dėl Eurų banknotų tinkamumo apyvartai automatizuoto tikrinimo banknotų tvarkymo aparatais minimalių standartų netaikymo grynųjų pinigų tvarkytojams

Byloje ginčas kilo dėl Lietuvos banko Grynųjų pinigų departamento direktoriaus sprendimo (toliau – Sprendimas) teisėtumo ir pagrįstumo. Sprendime konstatuota, kad pareiškėjas, grynųjų pinigų tvarkytojas, pažeidė Eurų banknotų tinkamumo apyvartai automatizuoto tikrinimo banknotų tvarkymo aparatais minimalius standartus (toliau – Minimalūs standartai) (juose nustatytą reikalavimą, kad banknotų tvarkymo aparatai neteisingai priskirtų tinkamiems apyvartai ne daugiau kaip 5 proc. tinkamumo apyvartai kriterijų neatitinkančių eurų banknotų) ir Sprendimo ECB/2010/14¹⁴ 6 straipsnio 2 dalį. Sprendime pareiškėjui duotas privalomas nurodymas pašalinti pažeidimą, t. y. užtikrinti, kad pareiškėjo Panevėžio skyriaus naudojamais aparatais automatizuotai tikrinant eurų banknotų, skirtų pakartotinai išleisti į apyvartą, tinkamumą apyvartai, tinkamumo apyvartai tolerancijos lygis neviršytų Europos Centrinio Banko nustatyto 5 proc. tolerancijos lygio, t. y. kad aparatai neteisingai priskirtų tinkamiems apyvartai ne daugiau kaip 5 proc. netinkamų apyvartai (tinkamumo apyvartai kriterijų neatitinkančių) eurų banknotų.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė kaip nepagrįstą.

Apžvelgiamoje byloje LVAT kreipėsi į ESTT, siekdamas išsiaiškinti, ar grynųjų pinigų tvarkytojai privalo laikytis Minimalių standartų ir ar valstybės narės gali įpareigoti grynųjų pinigų tvarkytojus laikytis Minimalių standartų.

ESTT 2023 m. balandžio 20 d. sprendime byloje C-772/21 nusprendė, kad Minimalūs standartai netaikomi grynųjų pinigų tvarkytojams, kai jie atlieka automatizuotą eurų banknotų tinkamumo apyvartai tikrinimą, ir valstybei narei draudžiama įpareigoti grynųjų pinigų tvarkytojus, kai jie atlieka automatizuotą eurų banknotų tinkamumo apyvartai tikrinimą, laikytis Minimalių standartų. Tačiau pagal Sprendimo ECB/2010/14 3 straipsnio 1 dalį ir 10 straipsnio 1 dalį, siejamas su Reglamento Nr. 1338/2001¹⁵ 6 straipsnio 1 dalimi, grynųjų pinigų tvarkytojai turi imtis būtinų priemonių, kad ištaisytų padėtį, kai per valstybės narės, kurios valiuta yra euras, nacionalinio centrinio banko atliktą patikrinimą nustatoma, kad jų banknotų tvarkymo aparatai negali, neviršydami 5 proc. tolerancijos lygio, aptikti netinkamos būklės pakartotinai į apyvartą išleistųjų eurų banknotų.

Atsižvelgdamas į ESTT prejudiciniame sprendime pateiktus išaiškinimus, LVAT konstatavo, kad Minimalūs standartai nėra taikytini pareiškėjui, todėl Lietuvos bankas ginčytame Sprendime nepagrįstai nusprendė, jog pareiškėjas pažeidė Minimalius standartus ir Sprendimo ECB/2010/14 6 straipsnio 2 dalį. Teisėjų kolegijos

¹⁴ 2010 m. rugsėjo 16 d. Europos Centrinio Banko sprendimas dėl eurų banknotų autentiškumo ir tinkamumo apyvartai tikrinimo bei pakartotinio išleidimo į apyvartą (ECB/2010/14) (2010/597/ES), iš dalies pakeistas 2012 m. rugsėjo 7 d. Europos Centrinio Banko sprendimu (ECB/2012/19) (2012/507/ES).

¹⁵ 2001 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1338/2001 nustatantis priemones, būtinas euro apsaugai nuo padirbinėjimo.

vertinimu, šis Sprendimo trūkumas buvo esminis, kadangi Sprendime nebuvo nurodyta, kad pareiškėjas pažeidė kitas teisės normas. Atsižvelgiant į tai, kad ginčytame Sprendime nebuvo nurodytas tinkamas teisinis pagrindas, Sprendimas panaikintas kaip prieštaraujantis VAJ 3 straipsnio 1 punkte įtvirtintam įstatymo viršenybės principui, pagal kurį administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais, ir VAJ 8 straipsnio 1 daliai, kurioje nurodyta, jog individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės (licencijos ar leidimo galiojimo panaikinimas, laikinas uždraudimas verstis tam tikra veikla ar teikti paslaugas, bauda ir kt.) turi būti motyvuotos.

Pareiškėjo apeliacinis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – pareiškėjo skundas tenkintas, ginčytas Sprendimas panaikintas.

2023 m. lapkričio 16 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1204-822/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01213-2019-2

Procesinio sprendimo kategorija 33

[Prieiga internete](#)

35. Lošimų ir loterijų priežiūra bei kontrolė

Dėl lošimų bendrovės nustatyto ribojimo lošėjo maksimaliai statymų sumai

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Lošimų priežiūros tarnybos (toliau – Tarnyba) direktoriaus įsakymo dėl atlikto UAB „Olympic Casino Group Baltija“ (toliau – Bendrovė) neplaninio patikrinimo dalies teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundo reikalavimus panaikinti įsakymo punktus ir jų motyvus atmetė. Pareiškėjas apeliaciniame skunde su pirmosios instancijos teismo sprendimu nesutiko.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas yra lošimų bendrovė, veikianti pagal Tarnybos patvirtintą Bendrovės nuotolinio lošimo organizavimo reglamentą (toliau – Reglamentas). Bendrovė 2020 m. spalio 12 d. priėmė sprendimą trečiojo suinteresuoto asmens statymams taikyti limitą. 2021 m. gegužės 20 d. Bendrovė nuotolinio lošimo sutartį su trečiuoju suinteresuotu asmeniu nutraukė, vadovaudamasi Azartinių lošimų įstatymo (toliau – Įstatymas) 20² straipsnio 3 dalimi. Trečiasis suinteresuotas asmuo su skundu kreipėsi į Tarnybą, kuri atliko tyrimą ir įsakyme pripažino, jog Bendrovė, priėmusi sprendimą nustatyti ribojimus pareiškėjo maksimaliai statymų sumai ir atsakyme į pareiškėjo pretenziją nenurodydama pareiškėjui tokio ribojimo priežasčių, pažeidė Įstatymo 18 straipsnio 1 dalį, ir skyrė Bendrovei 15 000 Eur baudą.

Įstatymo 18 straipsnio 1 dalis nustato, kad lošimai organizuojami pagal lošimo reglamentą, kuriame turi būti nurodyti šiame straipsnyje nurodyti elementai. Lošimo reglamentą, jo pakeitimus ir papildymus tvirtina Tarnyba (Įstatymo 18 str. 2 d.).

Reglamento I skyriaus „Bendrosios nuostatos“ 6 punkte nustatyta, kad lošimų organizatorius savo nuožiūra turi teisę riboti dalyvavimą nuotoliniuose lošimuose asmenims, kurie, įskaitant, bet tuo neapsiribojant, kėsinaisi pažeisti ir (arba) pažeidinėja Reglamento nuostatas, lošia nesąžiningai arba atlieka kitus veiksmus, nesuderinamus su lošimų organizatoriaus organizuojamų nuotolinių lošimų organizavimo tvarka. Tokiems lošėjams lošimų organizatorius vienašališkai be papildomo perspėjimo turi teisę riboti maksimalaus statymo sumą arba atsisakyti priimti atskirą statymą. Bendrovės sprendimo motyvai kildinti iš trečiojo suinteresuoto asmens elgesio vertinimo, kaip neatitinkančio Reglamento 6 punkto.

Teisėjų kolegija sprendė, kad pareiškėjas neįrodė, jog trečiasis suinteresuotas asmuo 2020 m. spalio 12 d. sprendimo priėmimo metu elgėsi nesąžiningai ar kėsinosi pažeisti įstatymus. Pareiškėjo nurodytos trečiojo suinteresuoto asmens elgesio charakteristikos (atlieka statymus tik dėl tų sporto įvykių, kurie galimai yra iš anksto sutarti, niekada neatlieka statymų aukštesnės lygos varžybose, stato sumomis, kurios yra 20–30 kartų didesnės nei įprasta tokiose varžybose, statymus atlieka už tuos įvykius, kuriuose koeficientai keičiasi drastiškai), vertinant jas atsižvelgiant į šios bylos įrodymų visumą, neįrodė, kad trečiasis suinteresuotas asmuo elgėsi nesąžiningai ar kėsinosi pažeisti įstatymus. Taip pat nesutapo pareiškėjo įtarta trečiojo suinteresuoto asmens elgesio priežastis (statymai dėl tų sporto įvykių, kurie galimai yra iš anksto sutarti) ir vėliau trečiojo suinteresuoto asmens atliktas pažeidimas (dalyvavimas nuotoliniuose lošimuose prisijungus ne prie savo vardu sukurtos paskyros) bei tai, kad pareiškėjas, įtaręs trečiojo suinteresuoto asmens nesąžiningą elgesį, nesikreipė į kompetentingas institucijas dėl tyrimų jo atžvilgiu. Teikdamas paaiškinimus Tarnybai, pareiškėjas pripažino, kad

nors Bendrovei ir buvo kilusios abejonės, jog konkrečios sporto varžybos gali būti sutartos, nebuvo gauta pakankamai informacijos, sudarančios pagrindą stabdyti laimėjimų išmokėjimus visiems lažybose dalyvavusiems ir laimėjusiems lošėjams.

Teisėjų kolegijos vertinimu, pareiškėjas neįrodė, kad 2020 m. spalio 12 d. sprendimo priėmimo metu trečiojo suinteresuoto asmens elgesys sudarė pagrindą taikyti Reglamento 6 punkto nuostatas. Todėl Tarnyba pagrįstai konstatavo, kad pareiškėjas 2020 m. spalio 12 d. priėmęs sprendimą nustatyti ribojimus trečiojo suinteresuoto asmens maksimaliai statymų sumai pažeidė Įstatymo 18 straipsnio 1 dalį (lošimai organizuojami pagal lošimo reglamentą).

Teisėjų kolegija pritarė Tarnybos išvadai, kad nors Bendrovės atsakyme į trečiojo suinteresuoto asmens laišką buvo nurodyta Reglamento nuostata, tačiau konkrečiai šiam asmeniui taikytų ribojimų priežastis nebuvo nurodyta. Todėl Tarnyba pagrįstai konstatavo Įstatymo 18 straipsnio 1 dalies pažeidimą.

Apeliacinis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2023 m. lapkričio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1577-1047/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00265-2022-2

Procesinio sprendimo kategorija 35

[Prieiga internete](#)

41. Kiti ginčai viešojo administravimo srityje

Dėl nacionaliniam saugumui grėsmę keliančių investuotojo ryšių vertinimo ir įslaptintos informacijos naudojimo byloje sprendžiant dėl investuotojo atitikties nacionalinio saugumo interesams

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl Vyriausybės nutarimo „Dėl investuotojo pripažinimo neatitinkančiu nacionalinio saugumo interesų“ (toliau – Nutarimas) ir Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos sprendimo (toliau – Sprendimas) pagrįstumo ir teisėtumo. Komisija sprendime, vadovaudamasi Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymu (toliau – Įstatymas), konstatavo, jog pareiškėjas (UAB) neatitinka nacionalinio saugumo interesų, todėl negali vykdyti (plėsti) veiklos ginčo apsaugos zonos (toliau – Apsaugos zona) teritorijoje pagal ketinamą pasirašyti susitarimą. Komisijos išvada grįsta nustatytais pareiškėjo turimais ar praeityje turėtais grėsmę nacionaliniam saugumui turinčiais ryšiais su užsienio valstybių institucijomis ar tų valstybių fiziniiais arba juridiniais asmenimis ir turimų ar praeityje turėtų grėsmę nacionaliniam saugumui turinčių sąsajų su užsienio valstybių specialiosiomis tarnybomis, taip pat tuo, jog pareiškėjas plėstų savo veiklą Apsaugos zonos teritorijoje, t. y. statytų infrastruktūrą, leidžiančią didinti savo veiklos apimtį, o (*duomenys neskelbtini*) yra nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios infrastruktūros objektas, svarbus ne tik susisiekimui, prekybai, komerciniams santykiams su kitomis šalimis plėtoti, bet ir krašto gynybai karinės agresijos ir kitais atvejais. Veiklą gali vykdyti tik patikimi, su Lietuvai priešiškomis šalimis riziką ar grėsmę keliančių ryšių neturintys asmenys. Sprendžiant klausimą dėl mažiau ribojančių priemonių, nustatytų Įstatyme, pritaikymo, aktualus yra ir turimų ryšių turinys, ryšius palaikančių asmenų sąsajos su valstybinėmis bendrovėmis, jų einamos vadovaujamos pareigos bei ryšiai su saugumo ir žvalgybos tarnybomis bei karinės pramonės subjektais, todėl nebuvo galimybės mažiau ribojančiomis priemonėmis suvaldyti tokio turinio ryšius, kad jie nekeltų grėsmės nacionalinio saugumo interesams.

Nutarimu, atsižvelgiant į Komisijos Sprendime nurodytas pareiškėjo neatitikties nacionalinio saugumo interesams faktines aplinkybes, pareiškėjas (investuotojas) pripažintas neatitinkančiu nacionalinio saugumo interesų; nustatyta, kad dėl grėsmės nacionalinio saugumo interesams negalimas pareiškėjo ketinimas plėsti veiklą Apsaugos zonos teritorijoje pagal susitarimą, kuriuo būtų papildoma ir patikslinama žemės nuomos sutartis. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė.

LVAT nutartyje pažymėta, kad Sprendimu ir Nutarimu pareiškėjui (investuotojui) buvo užkirstas kelias plėsti ūkinę veiklą dėl jo turimų ar praeityje turėtų riziką ar grėsmę nacionalinio saugumo interesams keliančių ryšių, todėl teisiškai svarbūs Konstitucinio Teismo išaiškinimai, kad atsižvelgiant į Įstatymo paskirtį apsaugoti nacionalinio saugumo, *inter alia* (be kita ko) valstybės ir visuomenės saugumo, interesus, užtikrinant nacionaliniam saugumui svarbių objektų, *inter alia* ūkio sektorių ir įmonių, apsaugą nuo visų rizikos veiksnių, galinčių kelti grėsmę valstybės gyvybiniams ir pirmaeiliams nacionalinio saugumo interesams, transeuropinės infrastruktūros plėtrai bei Lietuvos Respublikos įstatymuose įtvirtintiems esminiams visuomenės interesams, įskaitant svarbiausių bendrus interesus atitinkančių paslaugų teikimą, Įstatymo 11 straipsnio (2018 m. sausio

12 d. redakcija) 2 punkte yra nustatytas kriterijus (nurodyta grėsmę nacionalinio saugumo interesams kelianti priežastis), pagal kurį vertinama investuotojo atitiktis nacionalinio saugumo interesams, t. y. vertinama, ar investuotojas kreipimosi į Komisiją metu turi ar praeityje turėjo didinančių riziką ar keliančių grėsmę nacionaliniam saugumui ryšių su užsienio valstybių institucijomis ar tų valstybių fiziniiais arba juridiniais asmenimis. Nors grėsmės nacionaliniam saugumui visada bus laikomos išliekančiomis, jeigu, pagal Įstatymo 11 straipsnio 2 punktą, asmuo turi ar praeityje turėjo riziką ar grėsmę nacionalinio saugumo interesams keliančių ryšių, ginčijamoje nuostatoje įtvirtintas teisinis reguliavimas, sistemiskai aiškinamas su kitomis šio Įstatymo nuostatomis (inter alia Įstatymo 12 str. 12 d.), nepaneigia galimybės įvertinti individualią kiekvieno investuotojo situaciją ir, atsižvelgiant į visas svarbias aplinkybes, konkrečiu atveju atitinkamai individualizuoti jam taikytinas ribojančias jo teises priemones, inter alia, įvertinus investuotojo turimų ar praeityje turėtų ryšių su užsienio valstybių institucijomis ar tų valstybių fiziniiais arba juridiniais asmenimis pobūdį ir galimą įtaką nacionalinio saugumo interesams konkrečios planuojamos investicijos kontekste, pateikti rekomendacijas dėl nustatytinų privalomų reikalavimų ar sąlygų, kurių laikantis investicija (jos dalis) galėtų būti vykdoma ir nekeltų grėsmės nacionalinio saugumo interesams. Taigi ir tokiam investuotojui gali būti leidžiama investuoti, valdant minėtas rizikas ir įvertinus grėsmes konkrečiu atveju. Asmens, siekiančio vykdyti ūkinę veiklą valstybės ir visuomenės saugumui svarbiame ūkio sektoriuje, ryšiai su užsienio valstybių institucijomis, tų valstybių fiziniiais arba juridiniais asmenimis, keliantys grėsmę nacionaliniam saugumui, gali būti laikomi aplinkybe, suponuojančia tokio asmens pažeidžiamumą, taigi kartu galinčia kelti grėsmę valstybės ar visuomenės saugumo interesams tam tikrame ūkio sektoriuje.

LVAT teisėjų kolegija, atsižvelgusi į Įstatymo nuostatas ir įvertinusi tai, kad pareiškėjas veiklos plėtimą planavo Apsaugos zonoje, kuri pagal ūkinių veiklos sričių, kurios laikomos nacionaliniam saugumui užtikrinti strategiškai svarbių ūkio sektorių dalimi, priskiriama prie veiklos, kuri laikoma nacionaliniam saugumui užtikrinti strategiškai svarbaus transporto sektoriaus dalimi, konstatavo, kad pagrįstai ir teisėtai priimant Sprendimą ir Nutarimą buvo vertinami pareiškėjo (investuotojo) ryšiai, o ne rekonstrukcijos projektiniai sprendimai, nebuvo vertinama, ar pareiškėjo veiklos plėtimas kelia grėsmę nacionaliniam saugumui, nes investuotojo veiklos pobūdis ar apimtis šiuo atveju nėra reikšmingi atliekant jo patikrą Įstatymo 11 straipsnio 1 dalies kriterijams. (duomenys neskelbtini) yra nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios infrastruktūros objektas ir yra svarbus ne tik susisiekimui, bet ir krašto gynybai karinės agresijos ir kitais atvejais.

Pagrįstai buvo vertinama pareiškėjo (investuotojo) atitiktis nacionaliniam saugumui, t. y. buvo vertinamas tiek pats pareiškėjas, kaip juridinis asmuo, tiek ir jį kontroliuojantys asmenys, jų ryšiai su užsienio valstybių institucijomis, tų valstybių fiziniiais arba juridiniais asmenimis, keliantys grėsmę nacionaliniam saugumui, nes tokių ryšių turėjimas kreipimosi į Komisiją metu ir / arba praeityje gali būti laikomi aplinkybe, suponuojančia investuotojo pažeidžiamumą, t. y. galinčia kelti grėsmę valstybės ar visuomenės saugumo interesams tam tikrame ūkio sektoriuje (apžvelgiamu atveju – transporto sektoriaus dalyje). Tiek Komisijos, tiek pirmosios instancijos teismo nurodyti pareiškėjo grėsmę nacionalinio saugumo interesams keliantys ryšiai per galutinį pareiškėjo naudos gavėją (duomenys neskelbtini) ir pareiškėjo valdomo (duomenys neskelbtini) nuomininką ir faktinį (duomenys neskelbtini) naudotoją savo veiklai vykdyti – (duomenys neskelbtini) pripažinti aplinkybe, suponuojančia pareiškėjo pažeidžiamumą ir kartu keliančia ir galinčia kelti grėsmę valstybės ar visuomenės saugumo interesams valstybės ir visuomenės saugumui svarbiame ūkio sektoriuje.

Teisėjų kolegija konstatavo, kad tiek Komisija, tiek pirmosios instancijos teismas pagrįstai rėmėsi Valstybės saugumo departamento (toliau – VSD) ir Specialiųjų tyrimų tarnybos išvadomis, viešai skelbtomis publikacijomis, nes pagal ABTĮ 56 straipsnio 1 dalį įrodymai administracinėje byloje yra visi faktiniai duomenys, kurie priimti bylą nagrinėjančio teismo ir kuriais remdamasis teismas įstatymų nustatyta tvarka konstatuoja, kad yra aplinkybių, pagrindžiančių proceso šalių reikalavimus bei atsikirtimus, ir kitokių aplinkybių, turinčių reikšmės bylai teisingai išspęsti, arba kad jų nėra.

Teisiškai reikšmingomis nelaikytos aplinkybės, atsiradusios po kreipimosi į Komisiją, nes byloje vertinta, ar pagrįstai ir teisėtai, remiantis iki kreipimosi į Komisiją ir praeityje pareiškėjo turėtais ryšiais bei sąsajomis su Sprendime įvardytais asmenimis, padaryta išvada, kad pareiškėjas neatitinka nacionalinio saugumo interesų. Komisija tyrimo metu vertino kompetentingų institucijų 2020 metų pabaigoje–2021 metų pradžioje atliktus pareiškėjo ryšių vertinimus. Sudarius galimybę atsakovams ir VSD pateikti paaiškinimus dėl pareiškėjo nurodomų naujų aplinkybių, nebuvo pateikti jokie įrodymai, kad kompetentingos institucijos yra įvertinusios pareiškėjo nurodomas naujas aplinkybes. Pažymėta, kad pareiškėjui neužkirstas kelias imtis priemonių, jog jo atitiktis nacionalinio saugumo interesams būtų vertinama iš naujo dėl jo nurodomų naujų aplinkybių.

Kadangi pareiškėjas apeliaciniame skunde akcentavo ir tai, kad pirmosios instancijos teismas sprendimą motyvavo įslaptinta informacija, nepagrįstai nesudarė galimybės pareiškėjui susipažinti su šia informacija ir dėl to pažeidė šalių lygybės principą bei rungtyniškumo principą, apribojo jo (pareiškėjo) procesines teises, LVAT teisėjų kolegija vertindama, ar pagrįstai buvo naudojama įslaptinta informacija, su kuria neleista susipažinti pareiškėjui, pažymėjo, kad Komisijos Sprendime iš esmės buvo atskleisti esminiai duomenys, kuriais remiantis pripažinta, jog pareiškėjas neatitinka nacionalinio saugumo interesų, t. y. buvo nurodyti konkrečių asmenų ryšiai, kurie suponuoja pareiškėjo keliamą ir galinčią kelti grėsmę valstybės ar visuomenės saugumo interesams valstybės ir visuomenės saugumui svarbiame ūkio sektoriuje, todėl pareiškėjas turėjo visas galimybes įrodinėti Sprendimo nepagrįstumą ir neteisėtumą. Sprendimas nėra grindžiamas su Sprendime nenurodytomis aplinkybėmis susijusia įslaptinta informacija, kuri būtų atskiras pagrindas konstatuoti pareiškėjo keliamą ir galinčią kelti grėsmę valstybės nacionaliniam saugumui. Byloje buvo pateikta pakankamai neįslaptintų ir pareiškėjui atskleistų duomenų, pagrindžiančių Komisijos Sprendimo išvadą. Įslaptinta informacija įvertinta kartu su kitais (neįslaptintais) byloje esančiais įrodymais, todėl nenukrypta nuo nustatytų įrodymų įvertinimo taisyklių, pirmosios instancijos teismo sprendimas nėra grindžiamas pareiškėjui nežinoma vien valstybės paslaptį sudarančia (ar kita įslaptinta) informacija.

Atsižvelgusi į naujausius EŽTT išaiškinimus dėl įslaptintos informacijos naudojimo byloje, kuriose buvo sprendžiami ginčai dėl juridinių asmenų (investuotojų) atitikties nacionalinio saugumo interesams, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad Komisija aiškiai motyvavo savo sprendimą ir jau priėmus šį Sprendimą pareiškėjas žinojo, dėl kokių priežasčių jis yra pripažintas neatitinkančiu nacionalinio saugumo interesų, ir šias priežastis nulėmė ne įslaptintos informacijos turinys. Sprendimas buvo grindžiamas viešai prieinamais dokumentais bei dokumentais, kurių turinys buvo žinomas (atskleistas) pareiškėjui, taip pat pirmosios instancijos teismas sprendimo negrindė išimtinai įslaptintais įrodymais, t. y. visas pirmosios instancijos teismo sprendimas iš esmės grįstas pareiškėjui žinomais įrodymais, pareiškėjas dalyvavo teismo procese ir turėjo galimybę užduoti klausimus atsakovų ir trečiojo suinteresuoto asmens atstovams. Konstatuota, kad pareiškėjo nesupažindinimas su įslaptinta informacija nepažeidė rungtyniškumo ir proceso šalių lygybės principų, pareiškėjo teisės į teisingą bylos nagrinėjimą.

LVAT teisėjų kolegija taip pat netenkino pareiškėjo prašymų kreiptis į Konstitucinį Teismą ir ESTT, pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2023 m. lapkričio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-393-520/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01473-2021-3

Procesinio sprendimo kategorijos 2.2.6, 41

[Prieiga internete](#)

Dėl atsisakymo išduoti leidimą atvykti piketo dalyviams iš visų Lietuvos savivaldybių dėl karantino

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Policijos departamento sprendimo teisėtumo. Sprendime nurodyta, kad pareiškėjo prašymas išduoti leidimą atvykti piketo dalyviams iš visų Lietuvos savivaldybių netenkintas, kadangi neatitinka Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarime Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 1226) nustatytų judėjimo tarp savivaldybių ribojimų išimčių.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą dėl Policijos departamento sprendimo panaikinimo atmetė, todėl pareiškėjas padavė apeliacinį skundą.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad Vyriausybės Nutarimo Nr. 1226 2.1.7 papunktyje nustatyta, jog nuo 2020 m. gruodžio 16 d. 00:00 val. iki 2021 m. kovo 15 d. 24:00 val. Lietuvos Respublikos teritorijoje ribojamas asmenų judėjimas tarp savivaldybių, išskyrus atvejus, kai vykstama: į savo gyvenamosios vietos savivaldybę; į kitą nei savo gyvenamosios vietos savivaldybę dėl artimųjų giminaičių mirties; į darbą (darbo reikalais), kai darbo vieta yra kitoje savivaldybėje ir kt.

Vertindama, ar ginčytame Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1 papunktyje, 3¹ punkte įtvirtinti asmens teisių ir laisvių ribojimai buvo nustatyti įstatyme, teisėjų kolegija nurodė, kad pagal Civilinės saugos įstatymo 8 straipsnį, paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dėl, be kita ko, nustatytus medicininius, socialinius ar kitus kriterijus atitinkančio, pasiekusio ar viršijusio įvykio susidariusios padėties, kuri kelia ar gali sukelti staigų didelį pavojų *inter alia* (be kita ko) gyventojų gyvybei, sveikatai ir (ar) aplinkai, laikinai galėjo būti apribojamas, be kita ko, naudojimasis ūkinės veiklos laisve; laikinai apribojus ūkinės veiklos laisvę, tam tikrų suvaržymų gali patirti ne tik ūkinės veiklos subjektai, *inter alia* paslaugų teikėjai, renginių organizatoriai, bet ir tomis paslaugomis siekiantys pasinaudoti ar būti aptarnaujami vykdant ūkinę veiklą ar

dalyvauti renginiuose asmenys (35.2 p.). Vadinasi, nėra pagrindo teigti, kad Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo 3.1.1 papunktyje, 3¹ punkte įtvirtintu teisiniu reguliavimu buvo nustatyti tokie asmenų teisių ir laisvių ribojimai, kurių nebuvo numatyta įstatyme, ar kad toks teisinis reguliavimas konkuruoja su nustatytu įstatyme (žr. Konstitucinio Teismo 2023 m. spalio 4 d. nutarimą).

Konstitucinis Teismas, pasisakydamas dėl Nutarime Nr. 1226 nustatytų ūkinės veiklos ribojimų, yra pažymėjęs, kad valstybėje susidarius ypatingai situacijai, kuri nulemta žmonių užkrečiamųjų ligų plitimo visuomenėje ir dėl kurios kyla grėsmė žmonių sveikatai ir gyvybei, tais atvejais, kai, vadovaujantis tuo metu turima specialia informacija, yra pagrindas manyti, kad laiku nesiėmus veiksmingų priemonių bus padaryta nepataisoma žala Konstitucijoje įtvirtintoms vertybėms, be kita ko, žmonių sveikatai ir gyvybei, siekiant įgyvendinti iš Konstitucijos kylančią pareigą saugoti asmenis nuo grėsmių sveikatai ir atsižvelgus į ligos plitimo dinamiką, *inter alia* naujų pavojingesnių ir labiau užkrečiamų ligos atmainų atsiradimą, gali būti nustatytas ir toks teisinis reguliavimas, kuriuo įtvirtintomis priemonėmis, skirtomis užkirsti kelią žmonių užkrečiamųjų ligų plitimui visuomenėje ar šių ligų plitimui suvaldyti, laikinai gali būti apribota ne tik ūkinės veiklos laisvė, bet ir kitos asmens teisės ir laisvės, kaip antai Konstitucijos 20 straipsnio 1 dalyje garantuojama asmens laisvė, 21 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas asmens neliečiamumas ar 22 straipsnyje įtvirtintas asmens privataus gyvenimo neliečiamumas; nustatant tokį teisinį reguliavimą turi būti paisoma iš Konstitucijos kylančių reikalavimų (Konstitucinio Teismo 2023 m. spalio 4 d. nutarimas).

Teisėjų kolegijos vertinimu, ši konstitucinė doktrina patvirtina, kad Nutarime Nr. 1226 galėjo būti laikinai nustatyti asmenų teisių ribojimai. Konstitucinis Teismas pripažino, kad šis reguliavimas neprieštaravo Konstitucijai, Civilinės saugos įstatymui.

Teisėjų kolegija sprendė, kad apeliacinio skundo argumentai, jog Nutarime Nr. 1226 nustatytos konkrečios, aiškiai apibrėžtos judėjimo šalies viduje sąlygos, dėl kurių buvo apribotas asmenų judėjimas tarp savivaldybių, nepagrįstai riboja asmenų iš kitų savivaldybių konstitucinę susirinkimų laisvę, yra nepagrįsti.

Apibendrinus, kad susirinkimų laisvės ribojimas atitiko įstatymų reikalavimus, buvo būtinas demokratinėje visuomenėje ir proporcingas, pareiškėjo apeliacinis skundas atmetas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2023 m. lapkričio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-721-602/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01066-2021-1

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.1. Skundo samprata, skundo elementai (pagrindas ir dalykas)

Dėl neteisingo skundo dalyko nustatymo, dėl kurio ginčo šalims nėra suprantama nagrinėjamos bylos esmė

Pareiškėjas kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas panaikinti Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Migracijos departamentas) sprendimą ir įpareigoti atsakovą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino – panaikino Migracijos departamento 2023 m. birželio 22 d. sprendimą ir įpareigojo atsakovą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje.

LVAT teisėjų kolegija, pasisakydama dėl šios bylos nagrinėjimo dalyko, pažymėjo, kad iš pareiškėjo pirmosios instancijos teismui paduoto skundo turinio matyti, jog jis ginčija Migracijos departamento sprendimą, kuriuo atsisakyta jam išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje. Pagal byloje pateiktus duomenis šis Migracijos departamento sprendimas buvo priimtas 2023 m. birželio 19 d., o ne 2023 m. birželio 22 d., kaip skundo reikalavimuose nurodė pareiškėjas (Migracijos departamentas 2023 m. birželio 22 d. priėmė sprendimą uždrausti pareiškėjui 5 metus atvykti į Lietuvos Respubliką). Pareiškėjas, šalindamas pirmosios instancijos teismo 2023 m. liepos 10 d. nutartimi nustatytus skundo trūkumus (pateikti teismui skundžiamą sprendimą), pateikė teismui Migracijos departamento sprendimą, kuriuo atsisakyta jam išduoti leidimą laikinai gyventi. Pareiškėjas nepateikė šio sprendimo metaduomenų, todėl teismas neturėjo galimybės patikslinti šio sprendimo priėmimo

datos ir numerio. Pirmosios instancijos teismas 2023 m. liepos 12 d. nutartimi, po pareiškėjo skundo trūkumų šalinimo, priėmė nagrinėti pareiškėjo skundą dėl Migracijos departamento 2023 m. birželio 22 d. sprendimo, nenurodydamas nutartyje šio sprendimo pavadinimo.

Migracijos departamentas, teikdamas atsiliepimą į skundą, akcentavo, kad pareiškėjas skundžia 2023 m. birželio 22 d. sprendimą uždrausti pareiškėjui 5 metus atvykti į Lietuvos Respubliką, ir pateikė su šiuo sprendimu susijusius argumentus.

LVAT akcentavo, kad pirmosios instancijos teismas skundo priėmimo stadijoje ir pasiruošimo nagrinėti bylą stadijoje padarė klaidas, dėl kurių negalima pripažinti, kad byla yra išnagrinėta tinkamai. Teismas priėmė pareiškėjo pateiktą skundžiamo sprendimo kopiją, kurioje nėra duomenų apie sprendimo priėmimo datą ir numerį (be metaduomenų), dėl to procesiniuose dokumentuose neteisingai įvardijo skundžiamo sprendimo datą ir numerį. Pasiruošimo nagrinėti bylą stadijoje teismas nepatikrino minėtų duomenų su atsakovo pateiktais dokumentais, neįvertino aplinkybės, kad atsakovas suprato, jog pareiškėjas skundžia sprendimą uždrausti pareiškėjui atvykti į Lietuvos Respubliką, o ne sprendimą dėl atsisakymo išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje. Taigi pareiškėjas ir atsakovas skirtingai suprato, kas yra nagrinėjamos bylos dalykas.

Teisėjų kolegija konstatavo, kad skundo dalyko neteisingas nustatymas, dėl kurio bylos šalims nėra suprantama nagrinėjamos bylos esmė, pripažintinas proceso teisės normų pažeidimu, dėl kurio neteisingai išsprendžiama byla (ABTĮ 24 str. 2 d.). Šio vertinimo nekeičia aplinkybė, kad skundo pagrindas buvo iš dalies apibrėžtas tinkamai.

Dėl nurodytų motyvų, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir byla perduota pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2023 m. lapkričio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2408-602/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-07511-2023-4

Procesinio sprendimo kategorijos: 8.3.1; 8.6.4

[Prieiga internete](#)

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTĮ nustatyta tvarka

43.5.1.1. Aktai ar veiksmai, dėl kurių negalima pateikti skundo administraciniam teismui

Dėl ministerijos vilkinimo pateikti nenuasmenintą administracinį sprendimą, kuris reikalingas pareiškėjui kitoje teismo nagrinėjamoje byloje, kaip savarankiško skundo objekto

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą atsakovui Aplinkos ministerijai (toliau – Ministerija), kuriame buvo prašoma įpareigoti Ministeriją teisės aktų nustatytais terminais ir tvarka išnagrinėti pareiškėjo prašymą ir pateikti jam teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas 2023 m. rugpjūčio 30 d. pateikė prašymą Ministerijai pateikti jam nenuasmenintą aplinkos ministro įsakymą, tačiau iki kreipimosi į teismą su skundu (2023 m. spalio 3 d.) pareiškėjas iš atsakovo jokio atsakymo ir / ar administracinio sprendimo negavo. Pareiškėjas nurodė, jog jam yra būtina gauti nenuasmenintą įsakymą, iš kurio matytųsi, kas iki 2023 m. birželio 26 d. vykdė Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NŽT) direktoriaus funkcijas. Įsakymas jam reikalingas norint galbūt tikslinti skundą kitoje administracinėje byloje.

Pirmosios instancijos teismas atsisakymą priimti skundą argumentavo tuo, kad pareiškėjo reikalavimas yra betarpiškai susijęs su kita administracine byla. Teismas akcentavo, kad faktinių aplinkybių nustatymas, aiškinimasis, surinktų įrodymų vertinimas atliekamas priėmus skundą teismo nagrinėjimo metu, todėl pareiškėjo nurodyto pobūdžio reikalavimas negali sudaryti savarankiško administracinės bylos nagrinėjimo dalyko, nes tokio pobūdžio reikalavimas gali būti formuluojamas tik kaip procesinis prašymas dėl įrodymų išreikalavimo pradėtoje administracinėje byloje.

LVAT teisėjų kolegija su tokiu vertinimu nesutiko, pažymėdama, kad iš pareiškėjo skundo ir atskirojo skundo matyti, jog pareiškėjas atsakovo vilkinimą atlikti veiksmus grindžia tuo, kad pareiškėjui nebuvo atsakyta į jo 2023 m. rugpjūčio 30 d. prašymą pateikti nenuasmenintą įsakymo kopiją. Teisėjų kolegijos vertinimu, pareiškėjui skunde aiškiai nurodžius, kokių veiksmų Ministerija neatliko, pirmosios instancijos teismas nepagrįstai skundžiama nutartimi atsisakė priimti nagrinėti pareiškėjo skundą ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytu pagrindu.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, skundžiama pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o pareiškėjo skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2023 m. lapkričio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-671-815/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-08492-2023-3

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

43.5.2. Kai byla nepriskirtina tam teismui

Dėl prašymo ištirti norminio administracinio akto teisėtumą, kai tai susiję su individualiąja byla, vertinimo pagal ABTĮ 113 straipsnio taisyklės, o ne kaip savarankiško skundo reikalavimo

Pirmosios instancijos teismas priėmė pareiškėjo skundą, kartu atsisakydamas priimti pareiškėjo skundo atsakovui Lietuvos transporto saugos administracijai dalį (antrąjį reikalavimą), kuriuo buvo prašoma panaikinti atsakovo įsakymu patvirtinto Techninių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų tikrinimo pozicijų ir trūkumų vertinimo kriterijų sąrašo (toliau – Sąrašas) 8.2.2.1 punkto a papunkčio nuostatą.

Teismas konstatavo, kad pareiškėjo skundžiamas teisės aktas laikytinas norminiu administraciniu aktu ir dėl jo teisėtumo ištyrimo yra kompetentingas spręsti LVAT, todėl atsisakė priimti patikslinto skundo dalį kaip nepriskirtiną Vilniaus apygardos administracinio teismo kompetencijai.

LVAT pažymėjo, kad byloje nustatyta, jog pareiškėjas į teismą kreipėsi, prašydamas, be kita ko, panaikinti atsakovo įsakymu patvirtinto Sąrašo 8.2.2.1 punkto a papunkčio nuostatą, leidžiančią išmetamųjų dujų neutralizavimo įrangą vertinti vien vizualia apžiūra, ir jo 3 pastabos (c) nuostatą dėl šio punkto reikalavimų taikymo pradžios datos, siejamos su pirmąja automobilio techninės apžiūros data (po 2013 m. kovo 1 d.). Įvertinusi įsakymo pobūdį, teisėjų kolegija sprendė, jog šiuo atveju pirmosios instancijos teismas pagrįstai ir teisėtai konstatavo, kad pareiškėjo skundžiamas aktas yra norminis aktas, kadangi juo sukuriama elgesio taisyklė, orientuota į ateitį, taip pat skirta taikyti daug kartų ir visuotinai privaloma.

LVAT vertino, kad pareiškėjas siekia inicijuoti norminę bylą dėl įsakymu patvirtinto Sąrašo 8.2.2.1 punkto a papunkčio teisėtumo, kartu reikšdamas reikalavimą panaikinti atsakovo raštą bei įpareigoti jį iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą. Įvertinusi nurodytas aplinkybes bei aktualų teisinį reguliavimą, teisėjų kolegija darė išvadą, kad šiuo atveju pirmosios instancijos teismas turėjo priimti pareiškėjo skundą, nurodydamas teisinius argumentus dėl antrojo reikalavimo vertinimo kaip pareiškėjo prašymo pradėti tyrimą dėl norminio akto teisėtumo, o ne atsisakyti priimti pareiškėjo patikslinto skundo antrąjį reikalavimą. Teisėjų kolegija paaiškino, kad pareiškėjo prašymas pradėti tyrimą dėl norminio akto teisėtumo turi būti sprendžiamas ABTĮ 113 straipsnyje nustatyta tvarka.

Skundžiamos pirmosios instancijos teismo nutarties dalis, kuria atsisakyta priimti pareiškėjo patikslinto skundo dalį dėl antrojo reikalavimo, panaikinta.

2023 m. lapkričio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-657-415/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-08233-2023-6

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.2

[Prieiga internete](#)

43.5.9. Kai skundas paduotas praleidus nustatytą skundo padavimo terminą ir šis terminas neatnaujinamas

Dėl administracinio sprendimo siuntimo būdo, kai asmuo nėra išreiškęs pageidavimo sprendimą gauti elektroniniu paštu

Pareiškėjai kreipėsi į teismą, prašydami panaikinti Kauno rajono savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) sprendimą „Dėl skundo“ (toliau – Sprendimas) ir įpareigoti Kauno rajono savivaldybę perkelti nuo pareiškėjų gyvenamosios namų valdos ribų laikinus vaikų žaidimo įrenginius (aikštelę) į kitą parko vietą.

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjų skundą, nustatęs, kad pareiškėjai praleido terminą skundui paduoti ir nėra objektyvių priežasčių jį atnaujinti. Teismas pažymėjo, kad atsakovas pateikė

rašytinius įrodymus, kurie patvirtino, jog Sprendimas buvo išsiųstas pareiškėjui elektroniniu paštu 2023 m. gegužės 31 d. Įvertinęs atsakovo pateiktus įrodymus, teismas nurodė, jog Sprendimą pareiškėjai gavo 2023 m. birželio 1 d., o terminas pateikti teismui skundą dėl šio Sprendimo suėjo 2023 m. liepos 3 d. Besikreipdami tiek į Administraciją, tiek į Lietuvos administracinių ginčų komisiją, tiek į teismą, savo pateiktuose procesiniuose dokumentuose pareiškėjai nurodė abiejų kontaktinius duomenis, be kita ko – savo elektroninio pašto adresus.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi VAĮ 13 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą reguliavimą, pagal kurį, jeigu asmuo nėra nurodęs pageidaujamo administracinio sprendimo ar kitos informacijos gavimo būdo, jie pateikiami tokiu būdu, koku buvo gautas prašymas ar skundas, pažymėjo, kad byloje nėra ginčo, jog pareiškėjai 2023 m. balandžio 25 d. skundą Administracijai pateikė registruota pašto siunta, skunde buvo nurodyti ne tik pareiškėjų elektroninių paštų, tačiau ir gyvenamosios vietos adresai. Šiuo atveju bylos medžiaga nepatvirtino, kad pareiškėjai buvo aiškiai išreiškę pageidavimą gauti atsakovo sprendimą, priimtą išnagrinėjus minėtą jų skundą, elektroniniu paštu, todėl, vadovaudamasi anksčiau nurodytu teisiniu reguliavimu, teisėjų kolegija konstatavo, kad pareiškėjams Sprendimas turėjo būti išsiųstas paštu, o ne elektroniniu paštu.

Be to, tuo metu, kai pareiškėja kreipėsi į Administraciją, Sprendimas jau buvo priimtas, tačiau pareiškėjai buvo klaidingai nurodyta, kad skundas vis dar yra nagrinėjamas. Šiuo atveju būtent Administracija, kaip viešojo administravimo subjektas, priėmęs administracinį sprendimą, turėjo pasirūpinti tinkamu jo įteikimu pareiškėjams teisės aktų nustatyta tvarka, tačiau to neįvykdė, priešingai, suklaidino pareiškėjus.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pareiškėjų prašymas atnaujinti praleistą skundo padavimo terminą tenkintas, o skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2023 m. lapkričio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-588-552/2023

Teismo proceso Nr. 3-62-3-02122-2023-8

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.9

[Prieiga internete](#)